Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ.
БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ. МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 87 (16910) | 1985 оной апрелиин 14, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

ИЛТЭ ЭРИД ЭНГАДХАХА

...түгэс социализмын нарижуулан hайжаруулгын ...ааталда хэзээ хэзээнэйхиhээ үргэн хэмжээнэй, ...ааятэй зорилгонууд шиидхэгдэнэ гэжэ бидэ ...

...ни зорилгонуудые хооhон үгэ хүүрээр бэшэ, ...гтар бэшэ, харин үнэн сэхээр, бодото хээг ...ҮҮлхэ ябадал бүхы шатын, иланганяа хүтэлбэ-...ҮҮдай урда шэнэ эрилтэнүүдые эрид шангаар ... Тиимэhээ партиин, гүрэнэй болон ажахын ...кадрнууд хадаа тэдээндэ даалгагдаhан, най-...ондаа партиин политикые үсэд нэтэрүүгээр хү-...лэх, арад зоной аша туhые залан сэхээр хам-...ашье, хэзээдэшье хүдэлмэриин ленинскэ оной ...баримталха, бэелүүлхэ уялгатайшье, үүргэтэй-...

...даа КПСС-эй Центральна Комитедэй мартын ...пленумэ онсо анхарал хандуулhан, ...шэглэнүүдые заажа үгэhэн байна. Тус Пленум ...ахэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секре-... Сергеевич Горбачев нигэжэ тэмдэглээ бэлэй: ...а хэрэгэй түлөө эрилтэ шангадхаха, харюусал-...ааа хараа шугамаа КПСС саашадаашье хэлбэ-... бэелүүлхэ юм».

...Центральна Комитедэй тодорхой заабариие ха-..., манай республика дотор кадрнуудтай яб...-...ҮлҮлэри тухай асуудал hаяхан үнгэрhэн КПСС-...эй пленум зүбшэн хэлсээд, тусхай тог-...ааа абаа бэлэй. Тэрэшэлэн тус асуудал партиин ...болон районно комитедүүдэй пленумүүд дээрэ ...

...лтые кадрнуудые шэлэн олохо, тааруулан табиха, ...талаар манай республикын партийна органууд...ыг хүдэлмэри ябуулжа байдагынь хэндэшье мэ-...эй жэлнүүдтэ партийна, совет болон ажахын орг...ын бэлигтэй, эдэбхи үүсхэлтэй залуу хүдэлмэри-...бахижүүлэгдээ. Ажахын хүтэлбэрилэг-...ІІІ процентнь дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд, ...ь коммунистнууд болоно. Диилэнхи олониинь ...гүрэнэй этигэл найдабариие үнэн сэхэ ажалаа-...а гэжэ тэмдэглэлтэй. Тэдэнэй дундаhаа «Тепло-...одой директор В. Б. Нимаев, Зэдын комбинадай ...СССР-эй Верховно Соведэй депутат М. И. Се-...ын сэмбын комбинадай директор, Социалис Ажа-...Ь. П. Альцман, Бэшүүрэй районой «Победа» кол-...зшэ В. В. Смолин, Хяагтын «Дружба» колхозой ...Б. М. Цыдендамбаев, Борьёогой совхозой ди-...Спасов, Үдын совхозой директор Ц. Ж. Ши-... болон бусадые нэн түрүүн нэрлэлтэй. Эдэ хү-...ны хадаа үйлэдбэриин орёо нарин оньhые гү-...ны, экономикын али бүхы талые hайн мэдэхэ, ...ад зонтой үгэ хүүрээ hайн ойлголсохо, тэдэнэй ...ын ажаhуудалай эрхэ байдалые hайжаруулха ту-...анхарал ороддолго гаргадаг, энэрхы сэдьхэлтэй ...ан, улүү хэлэhэн юумэн байхагүй. Тиимэл хадаа ...үгүhөө дэмжэгдэдэг, магтаал hайшаалда хүртэдэг ...

...ллнүүдтэ кадрнуудай мэргэжэл шадабари дээ-...ым тогтонижонхой. Партийна дээдэ hургуули-...Сэй обкомой дэргэдэхи үдэшын университедтэ ...нуудта — партийна, совет, ажахын хүтэлбэрилэг-...ажахын институдта — колхоз болон совхозуудай ...ад мэргэжлээр дэшэлүүлнэ.

...ае уе сагай ошохо бүри хүтэлбэрилэгшэдэй урда ...е, шангашье эрилтэнүүдэй табигдажа байhаниинь ...рилхы тушаалтад бүхы юумэнэй — гансашье үй-...үрэ дүнгүүдэй түлөө бэшэ, харин хүн зоной ажа-...hыра байдалай, коллективэйнгээ гурим журамай ...ысалгатай гэжэ мартажа болохогүй. Тиимэhээ тэ-...ийгөөр ажаллаха, улад зоной эдэбхи үүсхэл ба-...ариие шадамараар хүтэлбэрилхэ бэлиг шадаба-...ай эзэргэтэй. Ушар иимэhээ кадрнуудта хүдэлмэри ...ютагай партийна болон совет органууд эдэ асуу-...ын түрүүн анхаралаа хандуулдаг байна.

...КПСС-эй обкомой пленумэй онсолон тэмдэглэг-...ер, партиин олохон горрайкомууд, партийна орга-...ли бүхы талаhаань бодомжологдоhон, холын ха-...ьсол ёно гуримтай хүдэлмэри кадрнуудтай ябуул-...ал энээнhээ боложо, Сэлэнгын, Загарайн, Хэжэн-...ай, Яруунын районуудта олон тоото хүтэлбэрилхы ...ргшэд hэлгэдэhэн байна. Тиигэбшье зарим үшар-...шээ хубилалтанууд болоогүй. Энэ юун дээрэhээ ...гдэ, ехэнхи районуудта хүтэлбэрилхы тушаалнууд-...ыг колхозой түрүүлэгшэ гү, али совхозой дирек-...ийг халаан бэлдэгдэнэгүй бшуу. Залуу мэргэжэл-...а ажаллажа байhые олонхи ушарта хэншье шэн-...ихоногүй. Энэ талаар Худөо ажахын министерст-...ыг ерэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Тиигэбшье рай-...ыг ирэлгэшэд тус министерствэтэй зүбшэнгүй, еөhэ-...ыг раар кадрнуудые hэлгэжэрхидэг байха юм. Иимэ-...ын ажахой эбсэжэ болохогүй.

...ленность, барилга болон транспорт дээрэшье ду-...ууд үзэгдэhэн зандаа. Зарим предприятинууд, тэ-...ийн эзэбайкаллес» нэгэдэл, «Буржелезобетон», «Бур-...ГЭлы» болон кондитерска промышленностиин нэ-...ын эрдэн жэлэй туршада гээгдэжэ ябана, арбан нэгэ-...ын жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэжэ шадаха-...ай болонхой. Эдэбэ суглаанууд дээрэ нилээд ...ын гээшэ. Теэд түргэн хубилалта хараганагүй. Жэ-...ын рстройматериалы» нэгэдэлдэ hүүлэй үедэ хэдэн ...ын hэлгэгдэбэшье, үйлэдбэриин дүнгүүд тэрэл зан-...ын шанар хангалтагүй байhаар. Иимэ ябадалай ...ын ганиие гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ элирүүлхэ, мате-...ийн ческэшье, эмхидхэлэйшье туhаламжа шэнэ хү-...ын ордтэ хүргэхэ, дүнда шатын тушаалтадай ажал ...ын ачаха гээшэ баhал ехэ удха шанартай. Энээнтэй ...ын ийн, гүрэнэй талаhаа эрилтэ эрид шангадхаха ...ын ь эли ха юм.

...ной хоёр hарын түсэбые аяар 30 предприяти, ...ын ой ёhоор продукцияа эльгээхэ түсэбөө үнгэр-...ын предприяти дүүргээгүй байха юм. Табан жэлэй түгэс-...ын нигэжэ хүдэлжэ болохо аал! Энэ жэшээ юу ха-...ын ондэ, ажалай эмхидхэл болон журамай hула бай-...ын шатын хүтэлбэрилэгшэдэй үсэд нэтэрүү ороддоп-...ын гаргаагүй байhые гэршэлжэ үгэнэ. Бэшэ ямаршье ...ын ийнхэндэ байхагүй.

...ЦК-гай эрилтэнүүдые бэелүүлэн, кадрнуудтай ...ын хүдэлмэриие шангадхаха, хүтэлбэрилхы хүдэлмэ-...ын бүридэл гүнзэгыгөөр, али бүхы талаhаань хаража ...ын мосо дэбжүүлэгдэхэ халаанние бэлдэхэ, шүүмжэ-...ын ыгөө шүүмжэлэл хаа хаанагүй зоримгойгоор дэл-...ын алгуу, эдэбхи үүсхэлтэй хүнүүдтэ харюусалгатай хэ-...ын гийсэд найдаха, тиигэбшье саг үргэлжын хиналта ...ын ажаа үзүүлхэ гээшэ мүнөөдэрэй гол шухала зорил-...ын ааа. Партийна комитет болон организаци бүхэндэ ...ын ябуулха хүдэлмэриин холын хараатай, тодо hо-...ын табигдажа, бодото дээрээ бэелүүлэгдэхэ ёhотой. ...ын ардэй марксистско-ленинскэ эрдэм мэдэсэ болон ...ын ргэлэл шадабари дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ ан-...ын ааралдагаа зэргэтэй.

...ын, үгэ хүүрээрнь бэшэ, бодото хэрэгээрнь сэгнэхэ, ...ын ынь, хэмжээ ябуулгануудэй тоогоор бэшэ, харин ...ын ор дүнгүүдээрнь сэгнэхэ гэhэн партиин гол ёhо хаа ...ын ууна болохо ушартай. Тиигэжэ мүнөө үедэ бүхы ...ын ирид шанга эрилтэ табиха саг хүрэжэ ерэ. Энээн ...ЦК-гай ЦК-гай ноябриин (1982 он), мартын (1985 он) ...ын ой шидхэбэринүүд дотор яб байса, эли тодоор ...ын байна. Тиимэhээ хэлэhэн үгэнүүднай хэрэг дээрээ ...ын эргэтэй бшуу.

ИЛАЛТЫН ОЙДО

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан научно-практическа конференци үзэгэлдэр үнгэргэгдэбэ.

КПСС-эй обкомой секретарь **К. К. Шомоев** конференциие нээбэ. «Коммунис парти—Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда совет арадай туйлаhан илалтые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша мүнөгэhэн элидхэл партиин обкомой нэгэдэхи секретарь **А. М. Беляков** хэбэ.

«Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронтнууд дээрэ Буряад ороной сэргэшэдэй харуулhан баатаршалга» гэhэн асуудалда Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **А. А. Бадиев** элидхэлээ зорюулбэ.

Мүн «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ дайсантай тэмсэлдэ республикын ажалшадые элсүүлхэ талаар Буряадай областной партийна организациин ажал ябуулга» гэhэн темээр түүхын эрдэмэй доктор **Г. Л. Санжиев**, «Дайнай жэлнүүдтэ Буряадай ажалшадай ажалай баатаршалга» тухай Буряадай Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай профессор, түүхын эрдэмэй доктор **Е. Е. Тармаханов**, «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан илалтын улаасхоорондын түүхэтэ удха шанар, эб найрамдалые хамгаалгын ба бэхижүүлгын түлөө Советскэ Союзай тэмсэл» гэhэн темээр сэргэй алба хаагша **В. М. Семенов** гэгшэд элидхэлнүүдые хэбэ. Удаадахи асуудалнуудаар сугларhан хүнүүдэй анхаралда hонирхолтой мэдээсэлнүүд дурадхагдаа. Эндэ эрдэмэй докторнууд **В. Ц. Найдаков. Б. Б. Батуев, Д. Б. Улымжиев**, Буряадай АССР-эй военком **В. И. Кузнецов** болон бусад хабаадаа.

Советскэ Союзай Геройнууд **Г. Н. Москалев, В. Х. Хантаев** гэгшэд дайшалхы зам тухайгаа сугларагшадта хөөрэжэ үгөө.

Конференциин hүүлээр «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үеын дуунууд» гэhэн ехэ конкурс болоо.

Манай корр.

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИ

...ии АССР-тэ мал ажахы эрхилхэ ...уудаар научно-практическа кон-...ь Улаан-Удэдэ болобо.

...ай обкомой хоёрдохи секретарь ...бэшеев ороло үгэ хэлэжэ, кон-...ие нээгэ.

...дай АССР-тэ мал ажахы хүгжөөл-...ийг үеын байдал ба ерээдүй» гэ-...ын ордэн Буряадай АССР-эй Министр-...ай Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи ор-...ай республикын агропромышленна-...ай соведэй түрүүлэгшэ А. С. Бере-...ов.

hүүлээрнь конференцидэ хабаадагшадта мал ажахые хүгжөөхэ тэлаар эрдэмтэд болон республикын хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нэмэлтэ элидхэлнүүд дурадхагдаба.

КПСС-эй ЦК-гай Хүдөө ажахын болон эдеэ хоолой промышленностиин таhагай секторые даагша А. П. Попов, КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляков, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. А. Бадиев конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаба.

БАМ-ай ХАРГЫНУУДААР...

XI ТАБАН ЖЭЛ | **АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ**

БАМ-ай транспортна барилгашад, проходчигууд, хүүргэ баригшад, жолоошод «Би — барилгын эзэнби» гэhэн хүдэлөөндэ олоороо хабаадалсажа, муу бэшэ үрэ дүн түйлана. Үдэр хоногой ошохо тума ажалай түрүүшүүл улам олошорно. Октябриин Революциин орденто «Нижнеангарсктрансстрой» трестын автобазын жолоошод, слесарьнууд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандажа, автомашинануудые миин байлгангүйгөөр ашаглажа, БАМ-ай барилгада хэрэгтэй ашаа ехээр зөөхэ, даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ яhалел ороло.

«Би — барилгын эзэнби» гэhэн хүдэлөөн ехэ удха шэнэртай ааб даа. Энэ хүдэлөөндэ бидэ хабаадахадаа, гансаа автомашинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тула тэмсэнэ бэшэбди. Шэнгэн түлишэ, запчастьнуудые, резинэ арьбалха, автомашинануудые шадаал hаа бүри удаан сагай туршада заhебарида оруулангүйгөөр ашаглаха гэжэ эрмэлэзнэбди. Энэ хараа зорилгонуудые бэелүүлхын тула юу хэхэ хэрэгтэй б?

Нэгэдэхеэр, автомашинануудтаа гамтайгаар, эзэн ёноор хандаха ёнотойбди. Техническэ харуурhа hайнаар хэхэ, хуушарhан, муудаhан деталь, узелнуудыень саг болзортонь hэлгэхэ хэрэгтэй.

Хоёрдохёор, жолоошод хоорондоо эбтэй зетэйгээр, бэе бэедээ туhалалсан хүдэлхэ ёhотой. Тэрэгүйгөөр амжалта туйлагдахагүй бшуу. Миний хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив 17 жолоошодhоо бүридэнэ. Эдэнэй олонхинь 9—10 жэлэй туршада БАМ-ай барилгада хабаадалсажа, олон мянган километр харгы гаталжа, ехэ ашаа зөөгөө, зөөнэшье. Бидэ дундаа нягта барисаатайгаар ажалланабди. Бригадын совет эмхидхэнхэйбди. Советэй гэшүүд автомашинануудые ехэл нарингаар хинан шалгадаг, хэнэй машиные хэдыдэ заhабарилхаб гэhэн шиидхэбэри хамтеран гаргажа, график зохёодог. Бригадын гэшүүд сүлөө сагай гарахада, бултадаа сугларжа, автомашинануудаа хамтын хүсөөр заhабарилдаг, сэбэрлэдэг, тоhододог заншалтай.

Жолоошодойнгоо мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ мүн лэ ехэ анхарал хандуулнабди. Бригадымнай гэшүүд ехэнхидээ нэгэдэхи, хоёрдохи классай үнэмшэлгэтэй байха юм. Залуу жолоошодтойгоо саг үргэлжэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, шанга эрилтэ табидагбди. 17 жолоошодоймнай дунда hуулаханаар хүдэлдэг гү, али ажалай журам хазагайруулдаг хүнүүдые олохогүйт. Залуу жолоошод Николай Потапов, Николай Новолодский, Анатолий Тучин болон бусад hаяшаг жолоошоной хоёрдохи классай үнэмшэлгэнүүдые абаhан байна.

— Аха заха нухэдэйнгөө оролдосо, шадабари гарган, эршэ зориргтойгоор ажаллажа байхада, муугаар хүдэлхэ эрхэгүйбди гэжэ hананабди. Ажал хэрэгтээ хаба шадалаа сүм зорюулжа, шангаханаар хүдэлхэ болонолди даа,—гэжэ залуу жолоошоднай сэхэ хэлэдэг.

Эдэнэр түрүү хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые халан абаха гэжэ үнэн зүрхэнhөө оролдоно. Энэнь ехэл hайн гээшэ. Оролдоhон, эрмэлзэл ехэтэй хүдэлмэришэд хэзээдэшье, хаанашье амжалта туйладаг шуу. Бригадымнай үнинэй гэшүүд Эдуард Салиба, Виталий Безбородов болон бусад БАМ-ай барилгада 1974 оной июнь hараhаа хойшо хабаадана. Намтай хамта Кабанскын районой Таловка станциhаа Уланхаан, Уоян хүрэтэр, Улаан-Удэ—Усть Кут—Северобайкальск гэhэн харгыгаар БАМ-ай барилгада хэрэгтэй ашаа зөөгөө, зөөнэшье. Эдуард Салиба автомашинаараа БАМ-ай харгыгаар миллион километр зай гаталhанаа hаяшаг баяр баясхалантайгаар мэдүүлээ. Би «Магирус» автомашинаараа мүн лэ миллион километр зай гаталhан байнаб. БАМ-ай барилгын эхилхэдэ, автомашинануудые абахэдаа, энэ машинаараа БАМ-ай дүүрэтэр ашаа зөөхэбди гэhэн уялга абаа hэмди. Урдаа табигдаhан энэ зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлжэ шадаабди гээд хэлэхэ эрхэтэйб.

Автомашинануудые миин байлгангүйгөөр ашаглажа, БАМ-ай барилгада хэрэгтэй ашаа зөөхэ даабаряа хододоо үлүүлнэбди. Миний бригадын гэшүүд 1984 ондо Таксимhоо Куанда хүрэтэр түмэр харгы бариха габшагай ажалай участок дээрэ ажаллажа, энэ шухала барилгые болзорhоо урид дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсаа. Гурбан халаанай туршада автомашинануудаа ашаглажа, үдэр бүриингөө даабари 150—160 процент дүүргэнэбди. Мүнөө Ленэhээ Амар хүрэтэр ашаанай поезднууд ябана. Эндэ манай жолоошодой оруулhан хубита бии гээд hанахада урметай байдаг.

Манай бригадын жолоошод эбгэй зетэйгээр, урагшаа эрмэлзэhэн hанал бодолтойгоор ажаллаhан дээрэhээ, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байhанайнгаа ашаар даабаряа хододоо үлүүлжэ, социалис мурысөөндэ эрхимлэнэ. «Би—барилгын эзэнби» гэhэн хүдэлөөндэ хабаадалсажа, үдэр, недели, hара бүриингөө даабариие үлүүлнэ. Түрүү онол арга, оньhон техникэ хэрэглэнэ, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абана.

Автобазын эрхимэй эрхим жолоошон Николай Кокоулинай хүтэлбэрилдэг бригадатай социалис мурысөөнэй хэлсээ баталаад, долоодохи жэлээ мурысэнэбди. Ходол уулзадаг, ажалай дүн согсолон гаргадаг, дүй дүршэлөө хубаалдадаг, бэе бэедээ туhалалсадаг заншалтайбди. Николай Кокоулинай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабари 4 жэл 6 hарын туршада дүүргэхэ гэhэн үүсхэл гаргаhан юм. Энэ түрүү бригадын коллективэй үүсхэлые бидэ дэмжээ hэмди.

Коллективэймнай жолоошод табан жэлэйнгээ даабариие Илалтын 40 жэлэй ойн hайндэр болотор дүүргэхэ гэhэн хараа зорилготойгоор мурысэнэ. Ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандагшад, даабаряа үлүүлэгшэд улам олошорно. Миний хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив табан жэлэйнгээ даабари 4 жэл 2 hарын туршада дүүргэhэн тухайгаа баяртайгаар элидхэбэ. Саашадаа бүри шангаар хүдэлжэ, БАМ-ай барилгые саг үргэлжын ашаглалгада түргэнөөр тушааха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсахаар эрид шиидэнхэйбди. Октябриин Революциин орденто «Нижнеангарсктрансстрой» трестын автобазын коллектив 4 жэл 2 hарын даабариhаа гадуур 2 миллион тонно ашаа зөөгөөд байна. Булта жолоошодэй оролдосо үүсхэл гарган, шангаханаар хүдэлhэн дээрэhээ автомашинанууд бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдана, барилгада хэрэгтэй ашаан ехээр зөөгдэнэ, гүрэнэй даабари үлүүлэгдэнэ. Манай автобазын, тэрэ тоодо миний хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, КПСС-эй XXVII съездые ажалай амжалтаар угтахын тула тэмсэнэ.

В. ЦИВИЛЕВ.
Октябриин Революциин орденто «Нижнеангарсктрансстрой» трестын автобазын жолоошон.

ЗАМБУУЛИН—ГАЗАРТА, ЭБ НАЙРАМДАЛДА

Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ, амгалан байдалай аша туhада ашаглаха талаар манай ороной туйлаhан амжалтанууд совет эрдэм, техникэ хурдан түргэнөөр хүгжөөлгын толотомо гэршэ жэшээ болоно. Мүнөө манай замбуулинай индустри хадаа хүсэтэ ракетэнүүд, элдэб янзын хэмэл одод, замбуулинай болон түбинүүд хоорондын жолоодогдодог станцинууд, заха холын дайдада харилсаа холбоо тогтоолгодо, сагай уларил тухай баримта мэдээнүүдые суглуулгада, навигацида, океан далай дээрэ аршалан абаралгын албанда, байгаалиин нөөсэ баялигуудые үргэлжэ дээрэнь шэнжэлгэдэ богони болзор соо эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаха арга олгоhон ашаанай онгосонууд, бусад түхэлэй оньhон техникэ болоно.

Замбуулинай дайда соогуур ниидэлгын үе сагые нээhэн Юрий Гагаринай баатаршалгын алдарта ойе бүхы оромнай, бүхы түби дэлхэй hайндэрлэжэ байна. Космонавтнуудые бэлдэлгын түбэй, ниидэлгэ залан хүтэлбэрилгын түбэй, эрдэмтэд, конструкторнууд, Байконур космодромой ажалшад, мэргэжэлтэд Космонавтикын үдэртэ зорюулагдажа, апрелиин 12-то Совет Армиин Түбэй академическэ театр соо болоhон баярай суглаанда хабаадахаяа ерэhэн байгаа. Индиин космонавтнууд Р. Шарма болон Р. Мальхотра hайндэртэ хабаадахаяа ерэнхэй.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретерь Г. В. Романов, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй харюусалгата хүдэлмэрилгэшэд, СССР-эй хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, СССР-эй летчик-космонавтнууд, ажалша коллективүүдэй түлөөлгэшэд президиумдэ hуугаа.

СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент В. А. Котельников суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ, замбуулинай дайдые шэнжэлгэдэ хэгдэхэ эгээл ехэ хүдэлмэри тухай тогтоод, космонавтика эрдэм, техникые хүгжөөлгэдэ улам эдэбхитэйгээр нүлөөлнэ, ороной экономическа, социальна, соёлой ажабайдалда туйлагдаhан хүгжэлтэ дэбжэлтын шухала эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ тэмдэглэбэ.

Энэ жэлдэ Космонавтикын hайндэрэй Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 40 жэлэй ойтой тудалдажа, манай бүгэдэ арадай hайндэртэ онсо удха шанар олгожо байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Замбуулинай дайда соогуур ниидэлгын харгы зам, совет эрдэм техникын амжалта дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдhээ эхитэй. Фашис дарлалта мүлжэлгэhөө Европые сүлөөлөөд, амгалан тайбанаар ажаhууха, эрдэм, техникын, тэрэ тоодо замбуулинай эрдэм наукын аша үрые хэрэглэхэ арга Советскэ Союз дэлхэйн арадуудта олгоhон байгаа.

Космонавтикын түрүүшын үдэрhөө хойшо манай орон газар дээрэ, замбуулинда эб найрамдалай политика залан сэхээр, хэлбэришэгүйгөөр бэлэүүлхын тула, замбуулиние амгалан тайбанаар хэрэглэхэ тухай уласхоорондын хэлсээ баталхын тула бүхы хүсэл оролдолгонуудые гаргадаг байгаа, мүнөөшье гаргажа байна гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Замбуулинай дайдые сэрэгэй зорилготойгоор хэрэглэхэ ябадалые хорихо тухай дурадхалые Советскэ Союз аяар 1958 ондо ООН-ой Генеральна Ассамблейн 13-дахи сесси дээрэ оруулаа hэн. Зүгөөр Холбоото Штадууд энэ дурадхалые баталан абалгада hаад ушаруулhан байгаа. Мүнөө замбуулинай дайдада буу зэбсэг бүтээн гаргаха бодото аюул тохёолдуулагдажа байна.

США-гай дай жүрөөдэhэн хараа бодолоо бэелүүлжэ байхадань, Советскэ Союз замбуулинай дайдада буу зэбсэг бүтээлгые болюулха талаар шэглүүлэгдэhэн эб найрамдалта үүсхэлнүүдые гаргана.

Замбуулинай дайдые хамтаараа шэнжэлхэ хүдэлмэрэе үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй. Энэ талаар дэлхэйн олон ороннуудтай харилсаа холбоон тогтоогдонхой. Автомат аппарадуудай туhаламжаар замбуулинай дайда шэнжэлгын программа амжалтатайгаар үргэлжэлүүлэгдэжэ байна. Жэл хахадай урда тээ энэ түбин хэмэл ододой замда гаргагдаhан «Венера-15», «Венера-16» гэжэ автомат станцинууд дэлхэйн эрдэм наукада шэнэ баримта мэдээнүүдые асарhан байна. Планетэнүүд хоорондын «Вега-1», «Вега-2» гэжэ манай станцинууд Галлей гэдэг hолирой урдаhаа дабшаhаар. Австриин, Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Франциин, ФРГ-гэй ба Чехословакиин мэргэжэлтэдтэй хамта бэелүүлэгдэжэ байhан «Үүрэй Солбон — Галлей hолир» гэhэн улаасхоорондын ехэ проектын үндэhөөр, бүтээгдэhэн түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүд, аппаратура тэдээн дээрэ тодхогдон табигданхай.

Замбуулиниие шэнжэлхэ талаар хүдэлжэ байдаг эрдэмтэдэй, инженернүүдэй коллективүүд хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые, саг аларилай баримта мэдээнүүдые суглуулгын, байгаалиин нөөсэ баялигуудые бэдэрэлгын хэрэгсэлнүүдые нарижуулан hайжаруулхын тула ехэ юумэ хэхэ гэжэ элидхэлшэ үгынгоо түгэсхэлдэ хэлэбэ. Мүнөөдэр Космонавтикын үдэрые тэмдэглэхэдээ, манай орон саашадаашье замбуулинай дайда шэнжэлгын манлайда дабшажа, бидэниие хойноо үлөөжэ, «одото дайн байлдааануудаар» айлган hүрдөөхэ гэhэн бүхы hэдэлгэнүүдынь буруу hүргэгдэхэ юм гэжэ манай арадые, парти, правительствоаа найдуулжа шадахабди.

(ТАСС).

ГАЗАР hАЙЖАРУУЛХА габотагай хоёр hара

АПРЕЛЬ 1 — ИЮНЬ 1

ЕХЭ ХҮДЭЛМЭРИ ХЭГДЭНЭ

Хориин районой «Георгиевский» совхозой луговодууд, таряашад габшагай хоёр hарын туршада нуга сабшалан болон таряалан дээрээ нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулхаар хараална. Газарайнгаа үрэжэлыень hайжаруулха талаар хабар бүри ажал үргэнөөр хэhэндээ тэдэнэр жэлhээ жэлдэ ургасаяа яhала дээшэлүүлжэ байнхай. Жэшээлхэдэ, эндэхи, луговодууд урдандаа гектарай 8—9 центнер ногоо үргүүлдаг hаа, харин hүүлэй үедэ гектар бүриhөө дунда зэргээр 10—11 центнер ургаса хуряадаг болонхой. Нёдондо тус ажахы дүн хамта 48 мянган тонно үбhэ бэлэдхэhэн байбал, харин байгша ондо тэрэнээ 5,6 мянган тонноор дээшэлүүлхээр түсэблэнэ.

Иимэ ургаса абахын тула совхозой луговодууд габшагай хоёр hарын туршада нилээд хүдэлмэри ябуулха юм. Тусхайлбал, тэдэнэр энэ хугасаа соо 150 гектар газарай хурьhыень үндэhөөрнь hайжаруулха, 320 гектар нуга сабшалан дээрэ щелевани хэхэ, 850 гектарые борнойлхо, 200 гектарта диск шэрэхэ, 1240 гектар талмайе шулуу шохойhоо, бургаahанhаа сэбэрлэхэ байна.

Мүнөө эдэ үдэрнүүдтэ тус ажахынхид газартаа минеральна үтэгжүүлгэ шэрэжэ эхилэнхэй. Нуга сабшалангай хурьhыень дээгүүрнь hайжаруулха хүдэлмэри ябуулна. Сабшалангаа хорёолхо hургаагуудые бэлдэнэ. Апрель—май hарануудта олон дахин газар уhалагдахаар хараалагдана. Мүн лэ борнойлогдохо, дисковани болон щелевани үргэнөөр хэгдэхэ байна.

Луговодуудай звенонуудые дүй дүршэлөөр баян хүнүүд хүтэлбэрилхэ юм. Жэшээлхэдэ, Баруун-Ашангада коммунист Ж-Д. Н. Жалсараев, Майлада — М. П. Алимасов, hалхитада А. Е. Филиппов гэгшэд хүдэлжэ байна. Эдэ нүхэднай энэ хоёр hарын туршада нуга сабшалангаа hайжаруулха талаар ехэхэн ажал хэхээр түсэблэнэ.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

НЭГЭДЭЛЭЙХИД ТУhАЛНА

Эдэ үдэрнүүдтэ таряашад болон луговодуудта ехэл сүлөөгүй хаha хүрэжэ ерэнхэй. Мүнөө манай «Эрдэм» совхозой механизаторнуудта Мухар-Шэбэрэй районой «Сельхозхимия» нэгэдэлэй оньhожоруулагдамал звеногойхид нуга сабшалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ гаргаха талаар бодото туhаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэр hүүлэй дүнгөөр 1250 гектар талмайда үтэгжүүлгэ гаргаад байна. Тэрэнэй хажуугаар отрядай гэшүүд 438 гектар таряалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулба.

В. МИН,
«Эрдэм» совхозой ахамад агроном.

УhАЛЖА ЭХИЛЭЭ

Газаа халта дулаархатайнь сасуу «Авангард» совхозой Михаил Яковлевич Бухальцевай хүтэлбэрилдэг луговодуудай звено бүлүүр гурбан станцияа хүдэлгэжэ, Нуга гэжэ сабшалангаа үндалуулжа захалба.

Тус ажахын Алташын-Адагай отделениин луговодууд Нима Цыбанов, Бато Дашиев гэгшэд Дээдэ-Алташынгаа нуга сабшалангые hайрамаар үндалуулжа байнхай.

Л. КОБЕЛЕВ,
совхозой директор.
Мухар-Шэбэрэй район.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

«СПАРТАК» ГЭЖЭ hАЙН ДУРАНАЙ СПОРТИВНА БҮЛГЭМЭЙ ОБЛАСТНОЙ СОВЕДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикада физкультура болон спорт хүгжөөхэ талаар амжалтатай байhанайнь түлөө, байгуулагдаhаар 50 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, **«Спартак»** гэжэ hайн дуранай спортивна бүлгэмэй областной соведые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. БАДИЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Е. МАЦУКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1985 оной апрелиин 10.

ШАГНАЛ

Физкультура болон спорт хүгжөөхэ талаар габьяатай байhанайнь түлөө Улаан-Үдэ городой хүүгэдэй спортивна 2-дохи hургуулиин мэргэн буудалгын талаар тренер Цырендоржи Ванчикович **Бальжиева**, Улаан-Үдын багшанарай 1-дэхи училищиин физическэ хүмүүжүүлгын талаар багша Валентина Ивановна **Зиновьева**, Улаан-Үдын хэлхеэ холбооной электротехникумэй физическэ хүмүүжүүлгын талаар хүтэлбэрилэгшэ Валентина Самуиловна **Рипптэ** физическэ культурын талаар Буряадай **АССР-эй габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

* * *

Партийна органуудта удаан саг соо аша үрэтэйгөөр ажаллаhанайнь түлөө, түрэhөөр 60 наha гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Северобайкальскын горкомой хоёрдохи секретарь Пурбо Тубанович **Манзаровые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

* * *

Республикын партийна болон совет органуудта удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаhанайнь түлөө, түрэhөөр 60 наha гүйсэh

КПСС-эй XXVII съездые угтуулан

ТУЙЛАҺАНАА АРЬБАДХАХА

Манай Загаһатын совхозой ажалшад энэ түүхэтэ жэлые һайн үрэ дүнгүүдээр эхилээд, муу бэшээр ажаллажа байна. Агуу Илалтын 40 жэлэй ойе, түрэл партиингаа ээлжээтэ XXVII съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, хүн бүхэн амжалтануудые туйлахые ороолдоно. Манай совхоз гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэн жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ юм. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур гүрэндэ 2270 центнер мяхан, 2600 центнер һүн, 91 центнер ноохон тушаагдаа. Тиихэдэ 1984 ондо мяха гүрэндэ тушааха даабари 122 процент, һү—123 процент дүүргэгдээ.

Абаһан социалис уялгануудаа дүүргэжэ, энэ ехэ амжалта туйлаха хэрэгтэ һаалишад Ц. В. Николаева, Д. Б. Жигмитова, А. Ц. Цыренова болон бусад үнеэн бүриһөө жэлэй туршада хоёр мянга гаран килограмм һү һаажа, горитой хубитаяа оруулаа. Мал адуулагшад Б. Раднабазаров, Х. Раднаева, С. Самбацыренова, Л. Дондокова, В. Воробьева болон бусадай харуурһалдаг малаа һайнаар таргалуулжа шадаһанай ашаар совхоз гүрэндэ һайн шанартай мяха тушаагаа. Иигэжэл байгша жэлээ бата найдамтай үндэһэ һуури дээрэ эхилһэн байнабди. Гэбэшье туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, тэрэнээ бүри арьбадхаха, шадаал һаа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлахые ороолдохо байна гээшэбди.

Ажахымнай гол һалбари гэхэдэ, хонин ажал юм. Бидэ үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилхэ шэглелтэй гээшэбди. Иигэжэ республикынгаа ажахынуудта һайн үүлтэртэй эхэ хонидые худалдаха зорилготойбди. Бүхыдөө 20 мянга гаран хонитойбди. Үнгэрһэн жэлдэ республикымнай ажахынуудта бүхыдөө 1125 толгой үүлтэртэ хонид худалдагдажа, 216 мянган түхэригтэ хүрэһэн байна. Зуун эхэ хониндо абажа харабал, 12 түл худалдагдаһан байна. Энэмнай хүршэ Шэтын областиин иимэ ажахынуудтай сасуулан хаража үзэхэдэ, муу бэшэ дүн болоно. Иигэжэ үнгэрһэн жэлдэ ноохо болон үүлтэртэ хонидые худалдаһанай ашаар ажахымнай миллионһоо дээшэ түхэригэй олзо олоһон байна. Тиимэһээ совхознай аша үрэтэй ажахынуудай тоодо роо. Ушар иимэһээ совхозой директ, партбюро хонин ажалаа саашадаа улам һайнаар хүргөөхэ зорилго табина.

Гэхэтэй хамта хонин ажалда туйлаһан эдэ дүнгүүд мүнөө үедэ табигдажа байгаа эрилтэдэ үшөөл хүрэнэгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хони үсхэбэрилгээ саашадань бүри һайжаруулхын тула нэн түрүүн тогтууритай һайн тэжээлэй база байгуулха ёһотойбди. Хонидой бэлшэхэ бэлшээриин үрэжэл һайжаруулха шухала. Жэл бүри тэжээл дуталдана. Жэшээлхэдэ, жэлэй эхиндэ байһан бүхы тэжээлые хонин бүхэндэ хубаарилан, тэжээлэй единицээр тооложо үзэхэ болоо һаа, түсэбөөр хараалагдаһанһаа нилээд доогуур байна. 1971—1975 онуудта нэгэ хониндо дунда зэргээр 114 килограмм тэжээлэй единицэ гаргашалагдаа. Харин түсэбэй ёноор болоо һаа, 250 килограмм тэжээлэй единицэ гаргашалагдаха байгаа бшуу. 1976—1984 онуудта тэжээл бэлэдхэлгэ ороидоол нэгэ процентээр дээшэлээ. Үнгэрһэн жэлдэ сагай уларилтэй хүрэһэн байна. Зуун эхэ хониндо абажа харабал, 12 түл худалдагдаһан байна. Энэмнай хүршэ Шэтын областиин иимэ ажахынуудтай сасуулан хаража үзэхэдэ, муу бэшэ дүн болоно. Иигэжэ үнгэрһэн жэлдэ ноохо болон үүлтэртэ хонидые худалдаһанай ашаар ажахымнай миллионһоо дээшэ түхэригтэ хүрэһэн байна. Зуун эхэ хониндо абажа харабал, 12 түл худалдагдаһан байна. Энэмнай хүршэ Шэтын областиин иимэ ажахынуудтай сасуулан хаража үзэхэдэ, муу бэшэ дүн болоно. Иигэжэ үнгэрһэн жэлдэ ноохо болон үүлтэртэ хонидые худалдаха арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэн жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ юм. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур гүрэндэ 2270 центнер мяхан, 2600 центнер һүн, 91 центнер ноохон тушаагдаа. Тиихэдэ 1984 ондо мяха гүрэндэ тушааха даабари 122 процент, һү—123 процент дүүргэгдээ.

Абаһан социалис уялгануудаа дүүргэжэ, энэ ехэ амжалта туйлаха хэрэгтэ һаалишад Ц. В. Николаева, Д. Б. Жигмитова, А. Ц. Цыренова болон бусад үнеэн бүриһөө жэлэй туршада хоёр мянга гаран килограмм һү һаажа, горитой хубитаяа оруулаа. Мал адуулагшад Б. Раднабазаров, Х. Раднаева, С. Самбацыренова, Л. Дондокова, В. Воробьева болон бусадай харуурһалдаг малаа һайнаар таргалуулжа шадаһанай ашаар совхоз гүрэндэ һайн шанартай мяха тушаагаа. Иигэжэл байгша жэлээ бата найдамтай үндэһэ һуури дээрэ эхилһэн байнабди. Гэбэшье туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, тэрэнээ бүри арьбадхаха, шадаал һаа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлахые ороолдохо байна гээшэбди.

Ажахымнай гол һалбари гэхэдэ, хонин ажал юм. Бидэ үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилхэ шэглелтэй гээшэбди. Иигэжэ республикынгаа ажахынуудта һайн үүлтэртэй эхэ хонидые худалдаха зорилготойбди. Бүхыдөө 20 мянга гаран хонитойбди. Үнгэрһэн жэлдэ республикымнай ажахынуудта бүхыдөө 1125 толгой үүлтэртэ хонид худалдагдажа, 216 мянган хэригэй олзо олоһон байна. Тиимэһээ совхознай аша үрэтэй ажахынуудай тоодо роо. Ушар иимэһээ совхозой директ, партбюро хонин ажалаа саашадаа улам һайнаар хүргөөхэ зорилго табина.

Гэхэтэй хамта хонин ажалда туйлаһан эдэ дүнгүүд мүнөө үедэ табигдажа байгаа эрилтэдэ үшөөл хүрэнэгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хони үсхэбэрилгээ саашадань бүри һайжаруулхын тула нэн түрүүн тогтууритай һайн тэжээлэй база байгуулха ёһотойбди. Хонидой бэлшэхэ бэлшээриин үрэжэл һайжаруулха шухала. Жэл бүри тэжээл дуталдана. Жэшээлхэдэ, жэлэй эхиндэ байһан бүхы тэжээлые хонин бүхэндэ хубаарилан, тэжээлэй единицээр тооложо үзэхэ болоо һаа, түсэбөөр хараалагдаһанһаа нилээд доогуур байна. 1971—1975 онуудта нэгэ хониндо дунда зэргээр 114 килограмм тэжээлэй единицэ гаргашалагдаа. Харин түсэбэй ёноор болоо һаа, 250 килограмм тэжээлэй единицэ гаргашалагдаха байгаа бшуу. 1976—1984 онуудта тэжээл бэлэдхэлгэ ороидоол нэгэ процентээр дээшэлээ. Үнгэрһэн жэлдэ сагай уларилтэй хүрэһэн байна. Зуун эхэ хониндо абажа харабал, 12 түл худалдагдаһан байна. Энэмнай хүршэ Шэтын областиин иимэ ажахынуудтай сасуулан хаража үзэхэдэ, муу бэшэ дүн болоно. Иигэжэ үнгэрһэн жэлдэ ноохо болон үүлтэртэ хонидые худалдаха арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэн жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ юм. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур гүрэндэ 2270 центнер мяхан, 2600 центнер һүн, 91 центнер ноохон тушаагдаа. Тиихэдэ 1984 ондо мяха гүрэндэ тушааха даабари 122 процент, һү—123 процент дүүргэгдээ.

Абаһан социалис уялгануудаа дүүргэжэ, энэ ехэ амжалта туйлаха хэрэгтэ һаалишад Ц. В. Николаева, Д. Б. Жигмитова, А. Ц. Цыренова болон бусад үнеэн бүриһөө жэлэй туршада хоёр мянга гаран килограмм һү һаажа, горитой хубитаяа оруулаа. Мал адуулагшад Б. Раднабазаров, Х. Раднаева, С. Самбацыренова, Л. Дондокова, В. Воробьева болон бусадай харуурһалдаг малаа һайнаар таргалуулжа шадаһанай ашаар совхоз гүрэндэ һайн шанартай мяха тушаагаа. Иигэжэл байгша жэлээ бата найдамтай үндэһэ һуури дээрэ эхилһэн байнабди. Гэбэшье туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, тэрэнээ бүри арьбадхаха, шадаал һаа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлахые ороолдохо байна гээшэбди.

Ажахымнай гол һалбари гэхэдэ, хонин ажал юм. Бидэ үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилхэ шэглелтэй гээшэбди. Иигэжэ республикынгаа ажахынуудта һайн үүлтэртэй эхэ хонидые худалдаха зорилготойбди. Бүхыдөө 20 мянга гаран хонитойбди. Үнгэрһэн жэлдэ республикымнай ажахынуудта бүхыдөө 1125 толгой үүлтэртэ хонид худалдагдажа, 216 мянган

Түнхэнэй совхозой малшад арбан нэгэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада гүрэндэ һү худалдаха талаар яһала үндэр дүнгүүдые туйлаа гэхэ гү, али түсэбөө ходдоо үлүүлэн дүүргээ. Иигэжэ тэдэнэр сагаан эдеэ тоһоной заводто тушааха табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь холо урид бэелүүлхэ арсатай болонхой.

Түсэбэй дүүргэлтэдэ Могой-Горхоной, Тоёорой һү һаалиин фермэнүүд ехэхэн хубитануудаа оруулаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Эдэ коллективүүд хэды хүндэ хүшэр байдалай ушараашье һаань, һү һаамаа дээшэлүүлжэ шадаа. Илангаяа Тоёорой һүнэй фермын һаалишад, үхэршэд энэ талаар габьяатай. Түрүү коллективые залуу малшан, механизатор мэргэжэлтэй, комсомолой гэшүүн Сергей Сыбиков хүтэлбэрилнэ. Тэрэ энэ фермые даажа абаһаар гүрбадахи жэлээ яһала амжалтатай хүдэлжэ ябана. Урдань Тоёорой фермэ һү һааха түсэбөө дүүргэдэггүй байһан юм. Харин Сыбиковэй эндэ орожо, ажалаа ондоогоор эрхилхэдэнь, юумэнинь хуу урагшатай, бүтэмжэтэй болоһон байна. Иигэжэ эндэхи малшад богонихон хугасаа соо түрүүшүүлэй зэрэдэ гараа.

Коллектив дотор хуу дүршэл шадабаритай малшад. Жэшээлхэдэ, 8 һаалишан, хоёр үхэршэн удаан саг соо мал ажалда хүдэлжэ, дүй дүршэлөөр баян юм. Эдэнэр хоорондоо ехэл эбтэй зөтэйгээр хүдэлжэ байдаг.

Фермэ дээрэ селекционно-племенной хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Эдэ бүгэдын ашаар һүүлэй үедэ үнеэдэй ашаг шэмэнь дээшэлжэ байнхай. Эндэ үхэршэд В. Д. Дашиевай, В. Ф. Ларионовой оруулһан хубита нилээд ехэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үхэршэн В. Д. Дашиев хани нүхэр Дарима Доржиевнатай хамта ажалайнгаа һүүлээр.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

Худоо ажахын шэнжэлэл

ЭМХИТЭЙГЭЭР ЯБУУЛХА

Сабшалан, таряалангай үрэжэл һайжаруулхаар республика дотор соносхогдоһон габшагай хоёр һарын эхилһэнһээ хойшо Хяагтын районой ажахынуудай луговодууд, луговомелиоративна оньһожоруулагдамал отрядуудай механизаторнууд газараа уһалха худэлмэреэ бусадһаа эдэбхитэйгээр ябуулһан байна. Жэшээлбэл, байгша оной апрелиин 5-най мэдээгээр, тус райондо 100 гектар хахалагдаһан газар, 315 гектар сабшалан уһалагдаһан байба. Тиихэдэ энэ хугасаа соо 155 гектар добо газар бүлүүр станцинуудаар ундалуулагдаа. Мүнөө районой колхоз, совхозуудта бүхыдөө бүлүүр юһэн станци худэлгэгдэнэ. Мүн эндэ луговодуудай 15 звено байгуулагдаад, сабшалан уһалха худэлмэреэ эмхитэйгээр ябуулна.

Үнгэрһэн энэ үедэ Бэшүүрэй районой ажахынууд хахалагдаһан тарилгын газар уһалха худэлмэреэ һаял эхилээд байнхай. Бусад районуудта энэ худэлмэри ябуулагдаагүй байһаар.

Заншалта габшагай хоёр һарын эхинһээ Хэжэнгын районой совхозуудай луговодууд илангаяа сабшалангаа уһалжа захалаа. Эндэ мүнөө 526 гектар нуга сабшалан ундалуулагданхай. Мүн Бэшүүрэй райондо түрүүшын 55 гектар сабшаланда уһан гаргагдаад байна. Тиихэдэ республика доторнай бэлшээри уһалха худэлмэри ябуулагдажа захалаагүй байһаар. Эндэ гансал Бэшүүрэй райондо 6 гектар бэлшээри ундалуулагдаа юм.

Уһалагдадаггүй добо газараа бүлүүр станцинуудаар ундалуулха худэлмэри бүхы республика доторнай жэгдэ ябуулагдана. Һүүлэй мэдээгээр, бүхыдөө 2559 гектар сабшалан, таряалан, бэлшээри уһалагдаад байна. Һубаг, хонаабаар гол, горхоной уһа залажа уһалагдадаггүй таряалан, сабшалан, бэлшээриеэ илангаяа Бэшүүрэй, Улаан-Удын, Зэдын, Хориин районууд эмхитэйгээр ундалуулна. Тиихэдэ Баргажанай, Загарайн, Хурамхаанай, Сэлэнгын районуудта энэ худэлмэринь һаял эхилэнхэй. Тиин гэһээ Яруунын, Кабанскын, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин, Түнхэнэй районуудта добо газараа уһалха худэлмэринь унжагайржа, хохидолтойгоор хойшолуулагдажал байнхай.

Энэ жэлдэ саһан элбэг байжа, һайрамһаа хаа хаанагүй нуур таляан уһан тогтоо. Хабар бүхэндэ һайрам алдангүй суглуулжа, газараа уһалдаг түрүү ажахынууд урда мэтэ шалгарһаар. Габшагай хоёр һарын эхинһээ Улаан-Удын районой ажахынууд бүхыдөө 1089 гектар газар һайрамаар ундалуулаа. Тиихэдэ Мухар-Шэбэрэй райондо 790 гектар, Прибайкалиин райондо 500 гектар, Хориин райондо 200 гектар. газар һайрамаар уһалһан байна.

Сабшалан, таряалангай үрэжэл һайжаруулжа, уһалжа, ургасыень дээшэлүүлхээр соносхогдоһон габшагай хоёр һарын эхинһээ хойшо сабшалангай хүрьһэ һайжаруулха хүдэлмэри гансал Зэдын райондо ябуулагдаа. Бусад районуудай ажахынуудта энэ ажал үшөө эхилээдүй байнаар. Тиихэдэ сабшалан, полиёо шулуу шохойһоо сэбэрлэхэ худэлмэри эмхитэйгээр ябуулһан байна. Жэшээлбэл, Мухар-Шэбэрэй райондо 1620 гектарай, Хэжэнгын райондо 1100, Зэдын райондо 1085, Улаан-Удын райондо мянга шахуу гектарай сабшалан, таряалан шулуу шохойһоо сэбэрлэгдэһэн байха юм. Тиихэдэ Загарайн, Хориин, Прибайкалиин, Сэлэнгын районуудта энэ худэлмэри эмхитэй, ураршатайгаар ябуулагдана.

Газаа дулааржа захалхатай адли түрүү ажахынуудта бүлүүр станцинуудынь һаадгүй худэлгэгдэжэ захалһан байха юм. Тусхайлбал, Улаан-Удын, Зэдын, Хурамхаанай, Загарайн райондо бүлүүр станцинууд бүтээсэтэйгээр худэлгэгдэнэ. Тиихэдэ уһа сасаха гүхеэрэлгэнүүд Зэдын райондо аша үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэ.

Байгша ондо республикымнай колхоз, совхозууд түрүүшын ээлжээндэ бүхыдөө 31290 гектар хахалагдаһан газар, 94300 гектар сабшалан, 24670 гектар бэлшээри уһалжа, 56 мянган гектар добо газар ундалуулжа, 46,0 мянган гектар сабшалангай хүрьһэ сооложо, 780 мянган гектар нуга сабшалан дискэтэй борнойгоор борнойлхо түсэб табигданхай. Тиихэдэ 98.0 мянган гектар сабшалан, полиёо шулуу буртаһаа сэбэрлэхэ даабари хоёр һарада тодорхойлогдонхой юм.

Мүнөө үедэ бүлүүр 107 станци, уһа сасаха 19 түхеэрэлгэ худэлгэгдэжэ, 223 звено байгуулагдаад, газарай үрэжэл һайжаруулха худэлмэридэ бүхыдөө 433 хүн хабаадуулагданай. Бүхы дээрэнь абажа зэргэсүүлхэдэ, энэмнай үшөөл һанаһанда хүрэмөөр бэшэ гэжэ тэмдэглэмээр.

Һая болотор хүйтэн байжа, бүлүүр станцинуудаа худэлгэхэ арга боломжо район бүхэндэ байгаагүй. Тиихэдэ олохон газарта голой һайрам үшөө гараагүй байжа, иимэ түхеэрэлгэнүүдые тодхохиншье аргагүй байба. Зарим үрда районой ажахынууд түрүүшын уһанай ураскалаар бүхы худэлмэреэ эхилхэ бэлэдхэлгүй байшоо. Илангаяа һайрам тогтоожо абаха худэлмэри район бүхэндэ эмхитэйгээр ябуулагдаагүй байба. Тиихэдэ бүлүүр станцинууд тон үсөөнөөр худэлгэгдэнэ. Илангаяа газарай үрэжэл һайжаруулха худэлмэри ураршагүйгөөр ябуулагдана гэхэ гү, али һайнаар эмхидхэгдээгүй байнаар. Мүнөө үнэтэ саг үнгэржэ, арга боломжонууд алдагдажал байна. Газарай үрэжэл һайжаруулхаар габшагай хоёр һарада хараалагдаһан бүхы худэлмэреэ тогтоогдомол хаһа болзортоо хэжэ үрдихэ гээшэ районуудай, ажахынуудай луговодуудай, механизаторнуудай нангин зорилго мүн. Хэрбээ габшагай һарын эхинһээ эмхитэй гуримтайгаар захалаагүй һаа, байгша ондо тогтууритай баян ургаса ургуулжа бирагдахагүйнь элитэ мүн.

Үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэд

ПРОПАГАНДИСТЫН ОРОЛДОСО

Онохойн модоной промышленна комбинадай ахамад механигаар удаан саг соо хүдэлхэ зуураа, Владимир Иванович Соболев 1966 онһоо пропагандист гэһэн партийна хүндэтэ даабари дүүргэжэ ябадаг юм. Транспортна цехэй ба заһабарилгын-механическа мастерскойн марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха нэгэдэмэл һургуулиие тэрэ табан жэлэй туршада хүтэлбэрилнэ. Энэ һургуулида 12 хүн һурадаг гээшэ. Ондо ондоо ажалтай, элдэб наһанай хүнүүд өөһэдынгөө политическэ мэдэсые дээшэлүүлхын тула нэгэн ниитэ һанал бодолтойгоор, эрмэлзэлтэйгээр хэшээлдээ ябажа байдаг. Бултандань иимэ мэдэрэл, сэдьхэл бодол имагтал пропагандист Соболев мүндэлүүлжэ шадаа гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй.

«Коммунис абари зан тухай Ленинэй һургаал» гэһэн курсые эдэ һурагшад хоёрдохи жэлээ шудалжа байнхай. Энэ курсын темэнүүдые һурагшадтаа зааһадаа, пропагандист тэдэнэй хүдэлжэ байдаг коллективүүдэй ажал хэрэгтэй, саашанхи зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор тайлбарилан ойлгуулхые ороолдодог юм. Һурагшадые ажалдаа коммунис ёноор хандэдаг байлгын жэшээ харуулдагаар ниитын хэрэгтэ эдэбхитэй хабаадалсадаг, дутуу дунда юумэнүүдтэй, ажалай журам, ниитын гурим эбдэдэг яваадалтай. Эбсэшэгүй байхаар хүмүүжүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табидаг. Тэрээндээ хүрэдэгшье.

Энэ зорилгоор пропагандист һурагшадтаа хэн хэндэнь таарамаар даабари үгэжэ, коллективэй ажабайдалдахи шухала асуудалнуудые шэнжэлүүлдэг дүршэлтэй. Жэшээнь, М. М. Мордвинцев, Т. В. Сатышева гэгшэд коллективүүдтэ ажалай журам сахилгын ямар байһые шалгажа үзэһэн, хүнүүдтэй хөөрэлдэһэн, һанал бодолынь мэдэжэ абаһан байна. Тиигээд ажалай журам саашадань бэхижүүлхын тула ямар хэмжээ сбалтай гээшэб гэһэн тобшолол тэдэнэр хэһэн шуу. Н. В. Сапунов, Ю. В. Бакиров гэгшэд материалнуудые, түлишэ ба тоһодолгын хэрэгсэлнүүдые алмаха, арьбалха асуудалаар һонирхоһон. Удаань һуралсалай нэгэ хэшээлэй болоходо, тэдэнэр хэһэн худэлмэри тухайгаа нүхэдтөө тодорхойгоор мэдээсээ һэн.

Дүршэлтэй болоһон пропагандист В. И. Соболев хэшээлээ үнгэргэхэдөө, предприятиин, цехүүдэй худэлмэриин үрэ дүнгүүдые хэрэглэдэг, нүхэд ёноной хөөрэлдөө үүсхэдэг гээшэ. Һургуулиин һурагшад болтадаа һайнаар худэлдэг, үйлэдбэриин хэрэгтэ хамаг сэдьхэлээ, хүсэл ороолдоёо зорюулдаг хүнүүд. Заһабарилгын-механическа мастерскойдо «Коммунис ажалай коллектив» гэһэн нэрэ зэргын олгогдоһон ушарта һурагшадай эдэбхитэй ажалай, ниитын ажал ябуулгын туһа нэмэри болоһониинь эли аеб даа.

Ниитын ажал ябуулга тухай богонёор тогтоходо иимэ. Эдэнэр болтадаа коллективүүдэйнгээ ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. А. А. Гусляков М. М. Мордвинцев хоёр цехүүдэй партийна организацийн секретарьнар, Ю. Н. Мануилов агитколлективые хүтэлбэрилнэ, Е. М. Андронова цехэй профкомой түрүүлэгшын орлогшо, О. М. Сольцева редколлегийн гэшүүн, М. А. Брындин, В. П. Борисов гэгшэд агитаторнууд гэхэшэлэн.

Һурагшадай һуралсалай программые һайнаар шудалдаг ушар, ниитын эдэбхиин хүгжэлгэ хадаа пропагандист В. И. Соболеэой даалгадаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандедаг байһанайнь үрэ дүн мүн гэжэ энэ бэшэгэйнгээ эсэстэ үшөө дахин дэбтан тэмдэглэе.

Ц. ЦЫБАНОВ.

Загарайн район.

СТАНДАРТНУУД БОЛОН ХЭМЖҮҮРЭЙ ТЕХНИКЫН ЛАБОРАТОРИИН ИНЖЕНЕР ЗИНАИДА НИКОЛАЕВНА БУТТ ГЭГШЫЕ ЭНЭ ЗУРАГ ДЭЭРЭ ХАРАНАТ. ТЭРЭ АРБА ГАРАН ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА ТУС ЛАБОРАТОРИДО ХҮДЭЛХЭ ЗУУРАА, ТОН НАРИН ПРИБОРНУУДАЙ ЁНОТОЙЛ ЭЭЭНИИНЬ БОЛОЖО ШАДАНХАЙ.

П. БУРМАКИНАЙ фототекст.

РЕПОРТАЖ

ДАХИНАА ЗУУТАНАЙ ЗЭРГ

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой залуу коммунист, комсомол-залуушуулай бригадые даагша, ажахын түрүү хонишодой нэгэн В. Д. Цыреновые зуутанай зэргэдэ гараа гэһэн мэдээсэл дуулахадаа, тэрэнэй байдаг буусада яараа һэмди.

Ахалагша хонишон жэл бүхэндэ үбэлжэлгэеэ Нарин-Хундыдэ үнгэргэдэг юм.

Нүхэр Цыреновэй байрадань хүрэжэ ерэхэдэмнай, бригадын гэшүүд ажал дээрээ туха сүлөөгүй хүдэлжэ байба. Тэдэнэр хурьгалха дүтэлһэн эхэ хонидоо илгажа, бишыхан хорёо руу оруулна. Юуб гэхэдэ, эндэ ерэхэдээ, тус коллективэй 620 эхэ хонинһоо 650 хурьга абаа гэжэ дуулаһан аад, харин үшөө хурьгалаагүй 60 эхэ хониной хорёо соо хаалгатай байхадань, энэ комсомол-залуушуулай бригадын бүри ехэ амжалта туйлаха аргатайень мэдэрээ һэмди.

— Манай коллектив энэл шэгээрээ нёдондо түл абаа бэлэй, — гэжэ ахалагша хонишон хөөрөөгөө эхилнэ. Энэ харюусалгатай хаһын үедэ түрэл ажахыдаа мал адуулагшаар худэлдэг Александр ахамни комсомольско путёвкоор бидэндэ хамһалсахаяа ерэнхэй. Бригадамнай ажалай тоосоогоор хоёрдохи жэлээ ажаллана. Тиихэдэ бултадаа нэгэн мэтээр хурьгаяа абаад, түлжүүлнэбди. Нёдондо энэ түрүү онол арга хэрэглэһэмнай, ашагтайнь элирээ һэн.

Залуушуулай коллективэй ажал хэрэгтэйнь танилсаад байхадаа, үнэхөөрөө эдэнэрэй залитайгаар худэлжэ байһыень ойлгобобди. Ахалагша хонишоной хани нүхэр Дулма Николаевна, эдэнэрэй туһалагшань Б. Н. Рабдаев, сакманщигууд—комсомолой гэшүүд Б. Б. Цыдыпова, З. О. Банзарова гэгшэд ехэл һайнаар ажаллажа байна. Хонидой, хурьгадай байра соонь сэбэр, хананууудынь сагаадагданхай, бишыхан таһалганууд соогуур хобоо хобтонууд углуухандань зохидхоноор табигданхай харагдана. Абтаһан хурьгадынь өөдэргэн, сулаханууд, эхэнүүдынь һүтэй. Энэ отарын эхэ хонид оройдоошье хурьга хаяагүй, үхэһэн түл гаргаагүй гэхэдэ, алдуугүй.

Манай ажалда тиимэ юрэ бусын хэрэг гэжэ байдаггүй. Иимэ үрэ дүн туйлахын тула түхэрээн жэлэй туршада үсэд шангаар худэлхэ хэрэгтэй. Эхэ хонидые зун-намарай үедэ һайсахан таргалуулха шухала. Үрэжүүлгэ, үбһэ бэлэдхэлгэ, тэрэнээ үбэлэй һаранууудта гамтайгаар гаргашалга, түл абалга, хурьгаяа гарза хороолтогүйгөөр түлжүүлгэ болон бусад юумэн барагдаха бэшэ даа. Үбэлдөө хэды хүйтэн байгаашье һаань, хонидоо адуулаагүйдэ, эдэшни ехэл түргөөр хүсэ шадалаа алдадаг. Хорёо соошни хэды ехэ үбһэн байгаашье һаань, мүртэй туһа болодогшьегүй. Хонин гээшэшни бэшэ малда орходоо өндоохон, эдэниие шадажа харуурһалха хэрэгтэй, — гэжэ Владимир Доржиевич досоогоо һанажа ябаһанаа хэлэнэ.

Зуб лэ даа. Хонишон түхэреэн жэлэй туршада хээрэ талада һүрэгэйнгөө хажууда сагаа үнгэргэнэ бшуу. Эдэнэр зун бүри өөһэдынгөө хүсөөр отарынгаа эхэ хонидто үбһэ бэлэдхэдэг гуримтай юм. Нёдондо бригадын өөдөө 500 центнер зелёнэн. Колхоз холимол тэжэ ногооной гурим

В. Д. Цыреновэй залуушье

үетэн соо нилээ хэһэн хүн. Эхэ даажа абаһанһаа бан жэл үнгэрэ соо тэрэ хоёр эдэ зэргэдээ» ябаа шалха түсэбөө

Энэ бригадад дал үзэгдөөд нидой байрань ригданхёй дэрэ зартань шабарлэнхэй. Ороймгүүлхээр болоо Эдэ бүгэдэнэ рынь досоо тэй. Ушар тиигэ хүтэлбэрилэшэ байра барихаа жолхоор болоо дена.

«Зэдын үнэн» дакциин

Ахын район.

Эдэз хоолой программа бэелүүлэгдэнэ

ЕХЭ ОРООҺО АБАХА АРГА

«...Орооһо үйлэдбэрилгые түргэнөөр ехэдхэхэ гээшэ хүдөө ажахыдахи гол асуудал болоно».

«Хилээмэн—эдеэнэй дээжэ» гэһэн оньһон үгын сэсэн үгэнүүд хэззэдэшье үнэн юм. Элдүүрилэгдэһэн газар дээрэһээ абтадаг энэ гол продукци тухай онсо анхарал ороолдоло гаргагдадаг. Энэмнай гол шухала асуудал мүн болоно.

Орон дотор орооһо үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ, тэрэнэй шанарые һайжаруулха арга замуудые һаяхан Москвада, СССР-эй ВДНХ-да болоһон бүхэсоюзна конференци зүбшэн хэлсэнэн байгаа. СССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо А. П. Гуленкэтэй конференциин дүнгүүд тушаа темэдэ ТАСС-эй корреспондент хөөрэлдэбэ.

Журналист. Тус конференциидэ 500 гаран мэргэжэлтэд, таряан ажал эрхилэлгын шэнэ юумэ үүсхэгшэд, эрдэмтэд, ороной агропромышленна комплексын бүхы шатын хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаа гээшэ. Энэнь хэлсэгдэхээр болоһон шухала асуудалнуудые бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэхэ арга олгоо. Энэ хөөрэлдөөнэй хабарай тарилгын эхилхэеэ байхада болоһон дээрэһээ үгэ хэлэгшэд энээндэ ехэ анхаралаа хандуулһан байна. Алексей Тимофеевич, энээнһээ уламжалан, манай орооһоной ажахыда, тэрэнэй саашанхи хүгжэлтын хараа замуудта ямар сэгнэлтэ үгэжэ болохоб?

Министрэй орлогшо. Партийн аграрна политикые удаа дараалан бэелүүлһэнэй ашаар орон доторнай агропромышленна ехэ хүсэн байгуулагданхай гээшэ. Хүдөө нютагуудта техникэ, минеральна үтэгжүүлгэнүүд, баян ургасын бусад нөөсэнүүд ехээр үгтэдэг болоо, колхоз, совхозуудай экономико бэхижээ. Ажалай эмхидхэлэй болон түлбэриин түрүү арганууд, нэн түрүүн бригадна подряд, ажахын тоосоон саашадаа хүгжөөгдөө.

Орооһо үйлэдбэрилгын байгаалиин таарамжагүй эрхэ байдалһаа дулдыдалгань һураггүй бага боложо байнхай. Таряан ажалые эршэмтэйгээр хүгжөөхэ хараа шугам улам элеэр мэдэрэгдэнэ. Энэнь байгуулагдаһан материально-техническэ үндэһэ һуурин ашаг үрые дэшэлүүлхэ, улам ехэдхэгдэжэ хэмжээгээр үнгэргэхэ гээшэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл мүн гээд КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1984 он) Пленум дээрэ онсолон тэмдэглэгдэһэн байгаа. Пленум дээрэ хараалагдаһан программа дотор ойрын жэлнүүдтэ ороной бүхы хэрэглэмжые орооһо таряагаар гүйсэд хангаха зорилготойгоор орооһо үйлэдбэрилгын эршые дэшэлүүлхэ гэжэ хараалагданхай.

Журналист. Хүн зониие бухаанха, хүбриг, батон мэтын хилээмээр хангаха зорилго шиидхэгдэһээр үнинэй гээшэ ааб даа. Гэбэшье хилээмэбүүлхын олон сорт янзын зүйлнүүдэй талаар хүн зоной эрилтэ хүсэдөөр үшөөл хангагданагүй. Зарим районуудта шэниисын хүсэн бууража эхилээ, тэрээн доторхи клейковинэ бага болоо гэжэ нюуса бэшэ. Тиимэһээ энэ асуудал конференци дээрэ яһала шангаар табигдаһан байна. Сибириин зарим нютагуудһаа ерэгшэд үгэ хэлэхэдээ, урданайхидал хубхэгэр һайхан хилээмэн баригдахаяа болинхой гэжэ хэлэһэн байна. Эндэ элдэб шалтагаанууд байжа болоо ааб даа. Харин энэ хэрэг байдалые яажа түргөөр заһахаб гэһэн асуудал гарана.

Министрэй орлогшо. Нээрээшье, эрхим һайн шанартай гурил улам ехээр хэрэгтэй болоно. Тиимэһээ шэлдэн хатуу сортын шэниисэдэ анхаралаа шангадхеха эрилтэ һалбариин урда табигдана гээшэ. Зарим районуудта эрдэм ухаанай үндэһөөр таряан ажал эрхилхэ системэнүүдэй ашаглан хэрэглэлгын унжагайрһанһаа, сортнуудай удаанаар һэлгэгдэдэг дээрэһээ энэ хэрэгтэ дутуу дунданууд тохёолдоо юм. Илангаяа шэлдэн хатуу сортын үнэтэй сэнтэй шэниисын таряалангые хаһалгада хүдөө ажахын органуудай харюусалгагүйгөөр хандаха ушарнууд мэдээжэ.

Мүнөө хэрэг байдал заһарнологёор газар таряалан элдүүрилхэ талаар түрүү дүй дүршэл бүхэсоюзна конференци дээрэ согсологдоһон байна. Паар газар ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэлгэ амжалтын эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь мүн болоно.

Журналист. Алексей Тимофеевич, та конференци дээрэ элидхэл хэхэдээ, тэрэшэлэн үгэ хэлэһэн олохон хүнүүд индустриальна түрүү арга технологи хэрэглэхэ шухала гээд онсолон тэмдэглээ һэнта. Мүнөө жэлдэ яһала ехэ талмай дээрэ, намарай ба хабарай орооһото ургамалнуудай таряалангай 17 миллион гектарта шэнэ арга технологи ашаглагдажа эхилхэнь. Шэнэ хэрэгэй онсо илгаанууд тухай хөөрэжэ үгыт. Манай таряашад энээндэ бэлэн гээшэ гү?

МАЛ АХ
ОНСО ШУ
ҺАЛБ
ҺААЛИШ
ЗОРИ

Октябриин 50
мжэтэ
Сорог
хадахи ҺУ
агтал хайна
эдэтэй. Хайна
ын ҺҮҮЛ
ҺАРАНУУДТ

— Энэ фермэ
даа коммунист
лшууд хүдэлдэ
д зоотехник
рэнэ.— Тэдэ
олдсотой хүд
ороо тугал
үсалгатай
шэ.
Зүб лэ даа,
мой гэшүүн С
ртиин гэшүүд
ва, О. Аюше
лшууд арадаа
й районно Со
Балданова,
гэгшэд э
юм. Эдэнэ
итын ажалда
аададаг. Эн
исомолой бүл
ихэй.
абарай хагсуу
ҺУЛАДХАН
малаа бүри
ногоондо г
энҺөө тугал а
ха гэҺэн соци
тэдэнэр аба
В.
хын район.

ЭЭРГ
до бригадын
500 центнер
тнер зелёнк
Колхоз хүр
имол тэжээ
роной гурил э
Д. Цыреное
залуушье ҺаА
н соо нилээ
н хүн. Эхэ хо
ка абаһанһаан
жэл үнгэрбэ
тэрэ ходоод
тэдэ» ябана,
ха түсэбөө д
нэ бригададе
үзэгдөөб гэхэ
эй байрань ш
данхай дээрэҺ
ань шабарынь
эй. Оройнь м
хээр болонхой
бүгэдэҺөө бо
досоо тала
Ушар тиимэҺ
лбэрилэгшдэ
ра бариха туг
хоор болоо г
Б. Ц
эдын үнэн» г
дакцинин хүдэ
таһаг

тэй экономиче
жа үзэхэ болох
ашаг үрэтэйгөө
орилгоор бүх
н нөөсөнүүд э
но. Агрономич
а болоо Һаа, үх
анган хойноо
ай заабаринн
ан хэгдэхэ боло
илай таарамжт
аа ургасин д
ҺУЛАРАА. Жэш
о жэлэй ган г
алда Россин Х
нютагуудта ур
таряалангай г
40—60 центне
улагдаа ҺэН,
элбэг газарта
нууд дээрэҺэ
ер шэниисэ аб

из үндэр дунг
тула тарая
досотойгоор хүд
шадабаяа
тэй ааб даа. Э
да абажа, ор
арга технол
ашаглан хэрэгл
хахынууд, түрүү
ҺҮРГУУЛИНУУД
нхай. Нэгэ үгөөр
энэ ехэ новсы
тулада бүхэ
н хэгдэнэ.

ЭМНАЙ ЗАЛУУ ХАЛААН
ЭЭЛНИ ҺАЙХАН ДАА

...ерой мэргэжэл дэлхэй дээрэ эгээл ҺаЙН,
...ноологдодог. Хоюулаа хүн зоной аша туһада
...гэжэзгүй ехэ үүргэ дүүргэдэг юм. Эдэ
...нии хуби заяантай нягта холбоотой, тиимэ
...хэлэйм ханаана гэжэ ҺанаХадаа, ехээр бая-

...э училищида багшаар хүдэлмэрилдэгби. Се-
...о оршодог училищимнай байгуулагдаһаар
...ойе тэмдэглэбэ. Һуралсалай энэ зургаанай
...ойэр тиимэ ехэ бэшэшье ҺаА, зарим дүнгүү-
...юм.
...соо медицинскэ 2343 сестра училищи дүүр-
...эн эмнэлгэ-ҺэргылэмжЫн эмхи зургаануудта
...ан улаан дипломтойгоор дүүргэҺэн 202 хүнэй
...аноймнай медицинскэ институдуудта ҺурГжэ,
...ачнууд болонхой. Жэшээлхэдэ, Л. П. Фро-
...ин городской больницада терапевтээр хү-
...ай бэрхэ мэргэжэлтэн байҺанаа харуулжа,
...тадаар Һунгагданхай. Училищаяа улаан дип-
...эгэҺэн П. Н. Додонова Шэтын медицинскэ
...д, мүнөө түрэл училищидаа багшаар хүдэл-
...гүүлэн дүүргэгшэдэй нэгэн Г. В. Соколенко
...инскэ институт дүүргэжэ, 44-дэхи аптекэдэ
...ажалаа. Иимэ жэшээнүүд захагүй олон байха.
...больницада ажаллажа байҺан училищиимнай
...өөнэдынгөө уялгада нягта нарИнаар хандэ-
...эгүйөө баяр баясалаНда хүртэдэг. Е. И.
...Л. И. Кондратюкова, О. К. Толстихина, бусад
...ударнигууд болонхой.
...Ахын районой Орлик ҺуурИнҺаа манай
...Л. В. Буганова тухай мөгтан хөөрэҺэн
...ерээ ҺэН. Иимэ бэшэгүүдые абажа байхада,
...эшэб! Бидэнэй ҺүргаҺан, хүмүүжүүлҺэн бэ-
...ингаа хүн зоной элүүр энхын түлөө шадабэ-
...ойгоор хүдэлнэ гэжэ ҺанаХада, омогорхол
...Хойто Муя, Мухар-Шэбэр, Аршан болон
...ерэҺэн иимэ бэшэгүүд училищидаМнаа
...лагдажа байдаг.
...байгуулагдаһаар 20 жэлэй ойдо ехэ хүдэл-
...ищинин түүхэ бэшэгдээ, тэрэниие дүүргэҺэн
...д бүридхүүлэгдээ. Манда ҺурАҺан меди-
...д тухай хөөрөө ҺаА, ехэ саг хэрэгтэй ааб
...поэт В. Климович ехэ зохидоор иигэжэ бэ-
...ҺанатШаб:
...айда **нигүүлэсхы**
...ҺэлэЙ **зориг —**
...ҺэнЬ **баггажа,**
...ТЭЛ **билтараг...**
...үбшэндэ нэрбэгдэҺэн үхибүүдҺээ эхилээд,
...медсестранууд энэрхы сэдьхэлтэйгээр хан-
...ааг үрэтэйгөө ехэ зүүр энхын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор
...ортаа училищияа нэгэ бүлэг басагадай дүүр-
...ҺаЙан ажабайдалдаа Гиппократай захяа заа-
...гэжэ үяран юрөөхэш. Зунай зулгы сагай
...ааде, тэдэнэй орондо ерэҺэн залуу басагад
...ортээдэ ҺУУХА. Тиихэдэнь багша врач хоёрҺоо
...ааМда олдохогүй гэжэ дахин ҺанаХаш...

Л. БАДМАЕВА,
Селенгинскын медицинскэ училищиин багша.

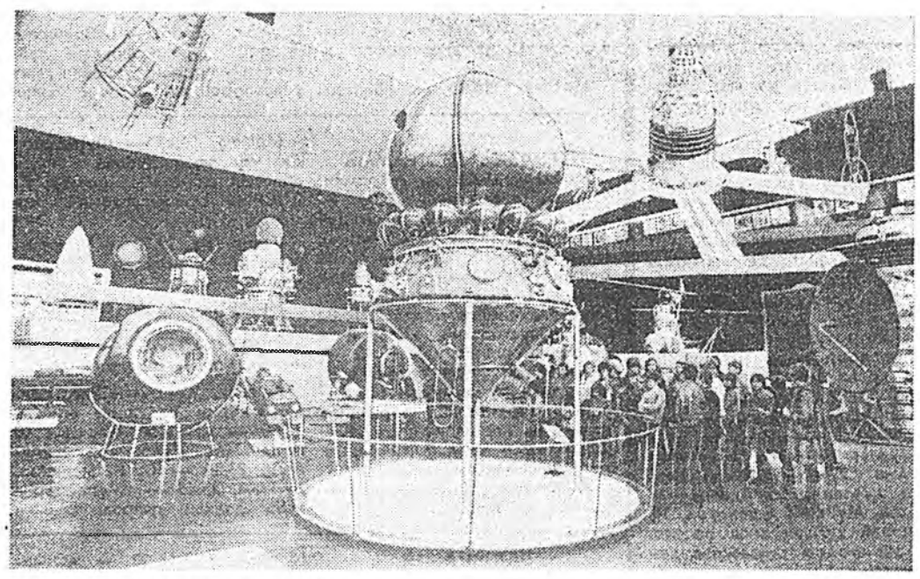

Калугадахи космонавтикын музей соо.
ТАСС-ай фотохроника.

ХАРАЛГА ЭХИЛБЭ

Һуурин тосхонуудай, байрын гэрнүүдэй, бууса болон үйлсэнүүдэй харалга Хэжэнгын райондо соносхогдобо. Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойе уттуулан соносхогдоҺон энэ харалга майн 1 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм.

Предприяти болон шитын эмхи зургаануудаа үйлсэнүүдэй хорсонуудые заНабарилха, сагаадаха, тэрэшэлэн набшаНата Өөг, модонуудые ҺуулгаХа ёнотой. Тэрэшэлэн эрхим квартал, байрын гэр, бууса гэҺэн конкурсдо районой түб ҺуУринан, мүн хүдөө тосхонуудта ажаһуугшад хабаадажа эхилбэ.

Арадай депутадуудай Хэжэнгын райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо П. Е. Быковэй толгойлдог шгаб харалгын хэр ябажа баййые хинан шалгана. ҺаяХан үнгэргэгдэҺэн штабэй заседани дээрэ Хэжэнгэ тосхонине болбосон түхэлтэй болгохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

А. ЧИМИТОВ.

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ АША ТУҺАДА

ТАСС ХИЛЫН САНАНАҺАА

Дэлхэй дээрэ амгалан байдалые сахин хамгаалхын үлөө үндэр ехэ харюусалгатай мэдэрэлээр нэбтэрүүлэгдэҺэн СССР-эй гадаадын политическэ шэнэ шухала үүсхэлнүүд хадаа ҺаЙН ҺаХан хүсэл эрмэлзэлтэй шухала, бүтэмжэтэй ҺаЙН алхам болоно гэжэ дэлхэйН олониитэ сэгнэнэ. «Праада» газетын редактортай, США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын спикертэй М. С. Горбачевой хэлсэн хөөрэлдөөнүүдые элдэб ороНуудай политическэ ба ниитын элитэ мэдэзэжэ ажал ябуулагшад, улаХоорондын хэблэл үргэнөөр шэнжэлэн тайлбарилхадаа, Советскэ Союз эб найрамдалые хамгаалхые эрид шиидэнхэй байҺанаа мэдүүлнэ, совет-американ харилсаае Һайжаруулхын, Женевэдэ үнгэргэгдэжэ байҺан хөөрэлдөөнүүд дээрэ ҺаЙН үрэ дүнгүүдые түйлахын тула политическэ ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байҺанаа үшөө, үшөө дахин элирхэйлэн харуулна гэжэ тэмдэглэнэ. Энэ хараа шэглэлдэ Вашингтон али бүхы ҺаЙН ҺаЙхан хүсэл эрмэлзэлые буруу ҺүргэХэ гэҺэн хараа бодолоо бэелүүлнэ гэжэ гадаадын олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд онсолон заана.

США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын спикертэй М. С. Горбачевой хөөрэлдөөне американ олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд үргэнөөр зүбшэн хэлсэнэ, шэнжэлэн тайлбарилна. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые тараан тодХолгые зогсоохо тухай Советскэ Союзай соносхоҺон ушарта Холбоото Штадууд хангалтагүйөөр харюусажа, тон яаралтай ябадал гаргаН, эдэ бүгэдэ «номнол» болоно гэзд нэрлэҺэниинь яашье ойлгогдоногүй гэжэ «**Вашингтон пост**» газетэ тэмдэглэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, иимэ хараа бодолынь Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүд дээрэ США-гай хараа бодолой үнэн зүрхэнҺөө хэгдэжэ байгаагүйдэ Һэжэглэл түрүүлнэ гэжэ мэдүүлэгдээ.

Мүнөөнэй орёо түгшүүрилтэй, аюултай оршон байдалда СССР-эй болон США-гай политикые бүрилдүүлэн бэелүүлжэ байҺан хүнүүд «нэгэ нэгэнтэеэ заабол хөөрэлдэхэ ёнотой» гэжэ совет талда найдажа байҺанаа мэдүүлбэ гэзд **Си-би-эс** гэдэг телекомпани анхаралаа хандуулна. УлаХоорондын гол шухала асуудалнуудые, совет-американ харилсаае зүбшэн хэлсэхэдээ, совет хүтэлбэрилэгшэ бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал хангаха гэҺэн хүсэл эрмэлзэлые үнэн зүрхэнҺөө хүтэлбэри болгоно гэзд Америкын талаНаа хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад тоолоно гэжэ **АП** агентство дамжуулна. Эдэ бүү зэбсэгүүдые үдэр бүри үрдилдэн бүтээжэ байгаад, ядаоНа бүү зэбсэгүүдые хороохо тухай үгээ ойлголсохо хараатай байҺан США-гай мэдүүлгэнүүд яашье тааранагүй гэжэ Москвада тэмдэглэгдээ гэзд онсолон заагдана.

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые тараан тодХолгые зогсоохо тухай Советскэ Союзай соносхоҺон ушарта Холбоото Штадууд хангалтагүйөөр харюусажа, тон яаралтай ябадал гаргаН, эдэ бүгэдэ «номнол» болоно гэзд нэрлэҺэниинь яашье ойлгогдоногүй гэжэ «**Вашингтон пост**» газетэ тэмдэглэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, иимэ хараа бодолынь Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүд дээрэ США-гай хараа бодолой үнэн зүрхэнҺөө хэгдэжэ байгаагүйдэ Һэжэглэл түрүүлнэ гэжэ мэдүүлэгдээ.

Мүнөөнэй орёо түгшүүрилтэй, аюултай оршон байдалда СССР-эй болон США-гай политикые бүрилдүүлэн бэелүүлжэ байҺан хүнүүд «нэгэ нэгэнтэеэ заабол хөөрэлдэхэ ёнотой» гэжэ совет талда найдажа байҺанаа мэдүүлбэ гэзд **Си-би-эс** гэдэг телекомпани анхаралаа хандуулна. УлаХоорондын гол шухала асуудалнуудые, совет-американ харилсаае зүбшэн хэлсэхэдээ, совет хүтэлбэрилэгшэ бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал хангаха гэҺэн хүсэл эрмэлзэлые үнэн зүрхэнҺөө хүтэлбэри болгоно гэзд Америкын талаНаа хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад тоолоно гэжэ **АП** агентство дамжуулна. Эдэ бүү зэбсэгүүдые үдэр бүри үрдилдэн бүтээжэ байгаад, ядаоНа бүү зэбсэгүүдые хороохо тухай үгээ ойлголсохо хараатай байҺан США-гай мэдүүлгэнүүд яашье тааранагүй гэжэ Москвада тэмдэглэгдээ гэзд онсолон заагдана.

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые тараан тодХолгые зогсоохо тухай Советскэ Союзай соносхоҺон ушарта Италиин Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Б. Краксиигэжэ мэдүүлбэ гэжэ АНСА агентство мэдээсэнэ: «Ямар нэгэн мэхэ гохо тухай хэлэгдэнэ гэҺэн ҺанамжЫе бурууШаанаб. Тад ҺөөргэН, энэнь хөөрэлдэхэ хүсэл эрмэлзэлтэй байҺыень элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ тоолоноб. Али бүхы ушарта юрэ «үгы» гэжэ хэлэжэрхингүй, ямар нэгэ ехэ юумэ хэхээр алхам гэжэ тоолоноб. Ракетэнүүдые тараан тодХолгые зогсоохо гэҺэн шиидхэбэри ҺаЙН юумэнэй боложо байҺые элирхэйлэн харуулна гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Юрэдөөл, баруунай оронууд харюугай дурадхал оруулха ёнотой». Харюугай дурадхал гээшэтнай ямар удхатайб? — гэҺэн асуудалда харюусахадаа, Кракси иигэжэ хэлэбэ: «Хэрбээ энээн тухай гүнзэгыгөөр бодожо үзөө ҺаА, ямар нэгэн ҺанаЛ бодол оложо болохо байна».

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ совет ракетэнүүдые тараан тодХолгые болюулна, Европодо бэелүүлэгдэжэ байҺан харюугай бусад хэмжээнүүдые бэелүүлгээ зогсоохо тухай совет хүтэлбэрилэгшын мэдүүлгые ҺаЙшааха бүхы үндэҺэ баримта бии гэжэ Швециин премьер-министр **У. Пальме** хэлээ. Энэ алхам замбуулинай болон ядерна буу зэбсэгүүд гушаа Женевэдэ үнгэрэгдэжэ байҺан совет-американ хөөрэлдөөнүүд дээрэ үгээ олгохо байна гэжэ Швециин правительствые тогоЙлогшо зааба. Советскэ Союзай ҺаЙН, шухала үүсхэлдэ бүтэмжэтэй харюу үгэжэ, дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодХолгоёо зогсоохыень Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министр байҺан **Ж. Кретьен** Рейганэй захиргааниие уряалба. «Зогсоолгонь» США-гай зүгҺөө гаргагдаҺан эгээл шухала алхам болохо байгаа гэжэ тэрэ хэлээ.

Ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, тэдэнэй нөөсөнүүдые тэрэ хэмдэнь үлөөхэ талаар шэглүүлэгдэҺэн Советскэ Союзай эб найрамдалта үүсхэлнүүдтэ бүтэмжэтэй ҺаЙН харюу үгэхээ США-гай, Англиин яаралтайгаар арсаНаН ушар бата амгалан байдал хангаха гэҺэн арадуудай этигэл найдалые буруу ҺүргэнэҺ гэжэ **Британиин эб найрамдалай ассамблейн** мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Советскэ Союз баруунай оронуудНаа сэргэй булюу хүсэтэй юм ха гэҺэн Р. Рейганэй баталамжануУд бүгэдэндэ мэдээжэ ушар баримтануудта зүрюу харша байна. Зүүн болон баруун оронууд сэргэй адлирхуу хүсэтэй юм.

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые Европодо тараан тодХолгые болюулха тухай совет үүсхэлдэ президент Р. Рейганэй, Великобританиин премьер-министр М. Тэтчерэй хангалтагүйөөр хандажа байҺан ушарые «**Таймс**» газетэ шэнжэлэн тайлбарилхадаа, иимэ хараа бодол Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдэй ябасада ехэ хойшолонгуудтай байхадаа болохо гэжэ тэмдэглэнэ.

СССР болон США-гай хоорондохи харилсаанда үзэгдэжэ байҺан хёмороо зүришэлдөөн эдэ харилсаануудНаа уг изагууртай ямар нэгэн дутагдал бэшэ юм гэжэ Москва тоолоно гэзд Финляндиин «**Кансан уутисет**» газетэ бэшэнэ. Энэ буруу ойлгосые усадхан зайсуулха гэзшэ тон шухала, арга боломжотой үйлэ хэрэг болоно. Советскэ Союзай гаргаНаН үүсхэлдэ США-гай хүтэлбэрилэгшэдэй хангалтагүйөөр, тон яаралтайгаар хандаНан ушар имагтал гайхуулна.

Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые тараан тодХолгоёо нэгэ талаНаа болюулха. Европодо бэелүүлэгдэжэ байҺан харюугай бусад хэмжээнүүдые зогсоохо тухай Советскэ Союзай дурадхал тон шухала, саг соогоо абтаНан алхам болоно. Дэлхэйн ҺаЙн ҺанаатаЙ бүхы хүнүүд тэрэниие халуунаар ҺаЙшаана гэжэ Бүхэиндиин эб найрамдалай ба ҺанаЛаа нэгэдэлгүй эмхиин гёнеральна секретарь **Ом Пракаш Паливал** мэдүүлбэ.

Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал хангахын түлөө үндэр ехэ харюусалгын мэдэрэлые хүтэлбэри болгон, Советскэ Союз Женевэдэ үнгэргэгдэжэ байҺан совет-американ шэнэ хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадажа байна гэжэ Польшын **«Речь посполита»** бэшэнэ.

Эб найрамдалта, тон шухала совет үүсхэлнүүд шахардуу шанга байдалые ҺуларуУлха харгы зам нээнэ. Энэ талаар Вашингтон харюу хэлэхэ ёноТой.

ЭХЭ ОРОНОЙМНАЙ ОГТОРГОЙН ХАРУУЛ

МҮНӨӨДЭР АГААРАЙ ДОБТОЛГОҺОО ОРОНОО ХАМГААЛГЫН СЭРЭГЭЙ ҮДЭР

Совет арад ба тэрэнэй алдар солото Зэбсэгтэ Хүсэнүүд заншалта ҺаЙндэр — дайсанай агаараар добтолгоҺоо ороноо хамгаалгын (ПВО-гой) сэрэгэй үдэрые баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туилаҺан Илалтын 40 жэлэй ойдо, Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVII съездэ бэлдэлгэтэй дашарамдуулан, политическэ ба ажалай асари ехэ дэбжэлтын оршон байдалда энэ ҺаЙндэр үнгэржэ байна.

Коммунис партиингаа, Совет правительствынгаа дотоодын ба гадаадын политикые нэгэн Һаналтайгаар ҺайшаЗжа байҺан ороноймнай ажалшад, совет сэрэгшэд империалис хүсэнүүдэй хэрэгэ ябуулганууДай хойноҺоо хёрхо нариНаар ажаглан харанв. Империалистнууд буу зэбсэг ехээр гаргана, сэрэгэйнгээ бюджедые ехэ болгоно, дэлхэйн элдэб районуудта шахардуу баидал тохёолдуулна, ондоо гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаарна.

«УлаХоорондын орёо бэрхэшээлтэй байдалай үедэ хүсэ ехэтэй эзэрхэг түримхэйшүүлэн ҺаЙн мэдэжэ баихын тулада манай ороной оборонын хүсэ шадалые хэзээ хэзээнэйхиилэ үндэр хэмжээндэ байлгаха шухала: Совет ороной, тэрэнэй союзнигуудай аюулгүй байдалда, совет хүнүүдэй амгалан ажаһуудалда хэгдэҺэн дотолго харюугэй үй дэлдэмэ сохилтоор уттагдаха гээшэ. Энэнэй тулада манай алдар солото Зэбсэгтэ Хүсэнүүд хэрэгтэй бүхы юумээр сүм хангагдажа байха», — гэзд КПСС-эй ЦК-гаи эллжэтэбэшэ мартын (1985 он) Пленум дээрэ КПСС-эй Цагай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой хэлэҺэн үгэ дотор сиолон тэмдэглэгдэҺэн байха юм.

Манай Эхэ ороНие аршалан хамгаалагшадай эзэрэдэ дайсанай агаараар добтолгоноо ороноо хамгаалгын сэрэг онсо ҺУУРИ эзэлнэ. Тэрэ хүн зониие, захиргаанай, экономическа түбүүдые, сэрэгэй объектүүдые нэн түрүүн хамгаалха ёнотой. Агуу Октябриин илалтын ҺүүлээрХи түрүүшын үдэрнүүдтэ В. И. Ленинэй заабаряар байгуулагдаҺан подразделениүүд зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүридэлдэ бэеэ даанхай бүхэли ҺалБари болонхой.

Дайсанай агаараар добтолгоҺоо ороноо хамгаалга түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ шуУд түргөөр хүгжөөгдэҺэн байна. Социалис индустриализациГын амжалтануУд зенитнэ артиллери ба истребитель-самоледуудые олошоруулха арга олгоҺон.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн манай Эхэ ороНоймнай түүхэдэ тохёолдоҺон бүхы бэрхэшээлнүүдҺээ эгээл хүндэ хүшэрынь байҺан. Совет арад, тэрэнэй алдар солото Зэбсэгтэ Хүсэнүүд гитлеровскэ Германида, Европодохи тэрэнэй дахуул гүрэнүүдтэ ҺандаРан ҺалатарНь сохилто хэҺэн, империалис Японие бута сохиҺон гээшэ.

ПВО-гой сэрэгүүд фашис эзэмдэгшэдые ҺамНа бута сохилгодо хубитаяа яҺала ехээр оруулҺан. Тэдэнэй дайшалхы ябуулганууд эдэбхи ехэтэй байҺан юм. Манай ороной промышленно - экономическа гол түбүүд болон коммуникацинуудые агаарай добтолгоор ҺандаргаХа гэҺэн дайсанай түсэбүүд ПВО-гой сэрэгээр хойшо татагдадаг ҺэН. Тулалдааануудай боложо байҺан газарта десант буулгаха, дайсанай бүҺэлэгдөөд байҺан бүлэгүүдые усадхаха аэродромуудые, далайн ба гол мүрэнэй портнуудые хамгаалха, сэрэг болон ашаа зөөжэ яваҺан эшелонуудые, суднануудые үдэшэхэ талаар харюусалгатай даебаринууд дүүргэгдэдэг байҺан. Һазараар дабшадаг сэрэгэй, далайн-сэрэгэй флодой частнуудтай хамта шанга тулалдааануудта хабаадаҺан, олохон ушарта зенитнэ артиллери дайсанай танкнуудые усадхаха гол хүсэн болодог бэлэй.

Агаараи добтолгоор Москвае ҺандаргаХа гэҺэн зорилго Гитлерэи командованиин гүсэбтэ онсо ҺУУРИ эзэлдэг байҺан. Гэбэшье тэрээндэнь бэелхэ хуби заяан ҺаЙгаагүй. Дайсанай агаараар добтолгоҺоо Москвае хамгаалга хадаа захиргаанай түбэй газарые хамгаалха хэрэгые эрхим ҺаЙнаар эмхидхэлгын, бэелүүлгын бодото жэшээ болоно. Эхэ ороНоймнай ниислэл хотын ПВО-гой сэрэгшэд урдаа табигдаҺан зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэҺэн. Дайнай бүхы үедэ Москвада добтолҺон дайсанай самоледуудай ороЙдоо гурба хүрэхэгүй процентнь истребительно-авиационно ба зенитнэ артиллериин хаалта хэжэ байҺан зоные ганса нэгэзрээ дабан сүмэрНэн байха юм. Бомбардировщигуудайнь гол хүсэн ниислэлдэ хүрэнгүй үгы хэгдэдэг гү, али гадэргээ зугадан талиидаг байҺан.

Баатар-хото Ленинградые хамгаалгада ПВО-гой сэрэгшэд хубитаяа эгээл ехээр оруулҺан гэзд. Тэдэнэр дайсанай 1561 самолет, 99 танк, артиллерийскэ 183 батареи, минометно 85 батареи, дайшалхы бусад олон техникэ, олон тоото сэрэгшэдые үгы хэҺэн, Ленинградые ехэ газартай холбожо байҺан Ладогын нуурай мүльҺэн дээгүүр зурыҺан ори гансахэн харгые хамгаалжа байҺан.

Волго ба Днепр мүрэнүүд дээрэ, Курск шадар ба Кавказай түлөө, Белоруссида болоҺон ба бусад ехэ ехэ тулалдааануудта ПВО-гой сэрэгшэдэй илалта шэрээлэсҺэн хубитань айхабтар ехэ юм.

1943 оной зунҺаа эхилээд Илалтын үдэр хүрэтэр ПВО-гой сэрэгшэд Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй стратегическэ добтолгын үедэ дайшалхы ябуулганууДта хабаадажа байҺан сэрэгүүдые дайсанай агаараар добтолгоҺоо хамгаалдаг ҺэН. Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэйнгээ бусад түрэлэй сэрэгтэй хамта нэгэ жагсаалда ябалсан, тэдэнэр Польшын, Чехословакиин, Венгриин, Румыниин, Югославиин, Австриин, Германиин арадуудые фашизмын дарлалтаНаа сүлөөлэлсэн, Берлин хүрэтэр ошоҺон байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ ПВО-гой сэрэг дайсанай 7300-ҺаА дэзшэ самолет, 1000-ҺаА дэзшэ танк, 1500 шахуу пушка ба миномет, бусад техникэ, олон тоото сэрэгшэдые үгы хэҺэн. Эхэ оромнай дайшалхы ябуулганууДыемнай үндэрөөр сэгнэҺэн юм. Баатаршалга харуулҺанайнгаа түлөө 80 мянган солдат, сержант, офицер ба генерал орден, медальнуудаар шагнагдаа, тэдэнэй дундаНаа 93-ниинь Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ, тиихэдэ летчик-истребитель капитан А. Карпов энэ үндэр нэрэ зэргэдэ хоёр дахин, 29 соединени ба частнууд Гвардиин нэрэ зэргэдэ хүртэҺэн, мүн СССР-эй орденуудаар шагнагдаҺан юм.

Коммунис партиин ба Совет правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгын ашаар Советскэ Союзай агаараар добтолгоҺоо ороноо хамгаалха хүсэн дайнай ҺүүлээрХи үедэ бүри ехээр хүгжөөгдэҺэн байна. Мүнөө үеын ПВО—сэрэг шэнжэ шанарайнгаа талаар тад ондоо болонхой. Тэрэ дайшалхы шэнэ, хүсэ ехэтэй техникээр, буу зэбсэгүүдээр хангаганхай, тэрэниие хүгжөөлгэ дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүй дүршэлые, дайнай ҺүүлээрХи практикые хараада ябалгын, мүнөө үе сагай сэрэгэй наука ба техникын түйлалта ба саашанхи арга боломжонуудай үндэҺэ ҺУУРИ дээрэ хүгжөөгдэнэ.

Эхэ ороноймнай агаарай хилые зенитно-ракетнэ сэрэг хамгаална. Энэ түрэлэй сэрэгшэд агаараар добтолгын мүнөө үеын хэрэгселнүүдэй хэдышье үндэртэ, хэдышье түргөөр ниидэн ерэжэ ябаа ҺаА, айхабтар мэргэнээр онохо хүсэ ехэтэ зэбсэгээр хангаганхай. Тэдэнэй дайшалхы ябуулгань сагай уларилҺаа, үдэр ҺүнИнҺөө огто дулдыдахагүй юм. Истребительнэ авиацитай хамта зенитнэ ракетчигүүд дайсанай агаараар добтолгоҺоо ороноо бата найдамгай хамгаалга хангажа шадаха байна.

ПВО-гой дайшалхы арга боломжонуудаар эгээл ехэ сэрэг гэхэдэ, авиацинь болоно. Дайсанай агаараар добтолгодо ороҺон хэрэгселнүүдые хамгаалжа байҺан объектҺээ холо зайда усадхаха даабаритай истребитель-ракетоносецүүд тэрэнэй гол хүсэн болоно. ПВО-гой авиациин мэдэлдэ абяаНаа түргөөр, тэнгэриин бүрхэг ба сэлмэгые, сүүдхын харанхы ба гэрэлтэй сагые илганГүй ниидэхэ, хүсэтэ ракетэнүүдээр зэбсэгжүүлэгдэҺэн истребитель-перехватчигуУд бии. Иимэ самоледуудай дайсанай самоледуудай «Агаар-газар» гэҺэн түхэлэй ракетэнүүдые табиХаань урид тэдэнииие усадхаха аргатай.

Агаараар добтолгоҺоо ороноо хамгаалгын сэрэгэй ажал ябуулгада радиотехническэ албанай сэрэг (РТВ) айхабтар ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ.

ПВО-гой сэрэгэй үшөө нэгэ онсо шэнжэ шанарынь гэхэдэ, хүтэлбэриин автомат системын ба түргэн харилсаанай бүхы түхеэрэлгэнүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ.

ПВО-гой сэрэгшэд В. И. Ленинэй түрэҺөөр 115 жэлэй ойе, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаҺан илалтын 40 жэлэй ойе, Коммунис партиингаа XXVII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр үгтахаар бэлдэжэ байна.

Агаараар добтолгоҺоо ороноо хамгаалгын сэрэгшэд Эхэ ороНойнгоо огторгойн харуулые Һэргэг нариНаар сахина. Социалис Эсэгэ ороНойнгоо нангин хилын аюулгүй байлга хангаха талаар Коммунис партиингаа, совет арадайнгаа үмэнэ айхабтар ехэ харюусалгатайгаа гүн гүнзэгыгөөр мэдэржэ байҺан сэрэгшэднай ямаршье дайсанда харюугай сохилто үгэхөөр хэзээдэ бэлэн байна.

И. МАЛЬЦЕВ,
ПВО-гой сэрэгэй Главна штабай начальник.
Авиациин генерал-полковник.

(ТАСС).

АКЦИОНЕРНҮҮДЭЙ АМЖАЛТАНУУД

...Мал ажал-
...үүлэтэрэ хү-
...ҺҮҮЛАН ҺАЙ-
...арадай Моч-
...ые эршэтэй-
...эрэ нүхэсэл-
...шалгэлнүүдэй
...Мүнөө үедэ
...ТҮСХАЙ
...нуудта, фер-
...үйлэдбэриин-
...ҺҮҮД дээрэ
...ажарай бүри-
...ааа талаар

ехэ хүдэлмэри үнгэргэгдэнэ.

Улаан-Баатарай Ж. Самбугай нэрэмжэтэ мал ажалай ба ветеринариин эрдэм-шэнжэлэлгын институт энэ талаар эрдэмтэд болон мэргэжэлтэдэй хүсэлэл оролдолгонуудые нэгэдүүлдэг юм. Монголой селекционернүүдэй оролдосотой хүдэлмэриин ашаар нарин, уга нооНотой хонидой, хөөбэри ехэтэй ямаадай үүлтэрнүүд бии болгогдонхой. Тэдэнэр нютагай эрхэ байдалда ҺаЙнаар таарадаг. Республикын хүдөө ажахын гол ҺалБари болохо мал ажалай тогтууритай ургалта хангаха үялгатай. 200 гаран дурадхалнууд, түрүү арга технологи зохёогдоҺон байна. Советскэ Союзай, социалис хани харилсаата бусад оронуудай дүтэрхэй эмхиинүүд болон научна түбүүдтэй суг хамта институдай хүдэлмэрилэгшэд эгээл шухала темэнүүдые шэнжэлдэг юм.

(ТАСС).

ДАЙШАЛХЫ НҮХЭДТЭЕЭ УУЛЗАХАНЬ

Уржадэр, апрелиин 12-ой үглөөгүүр стрелково 26-дахи гвардейскэ дивизиин республикадамнай ажаһуудаг ветерануд дайшалхы нүхэдтэеэ уулзахаяа поездоор Москва мордобо.

—Манай дивизи гушгаад онуудта Забайлида байгуулагдаад, Халхын-Голой, Хасан нуурай дэргэдэ болоһон хатуу тулалдааануудта хабаадаһан юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ дивизимнай ниислэл Москва хотые хамгаалжа эхилээд, дайсадаа Кенигсберг хүрэтэр намнаһан түүхэтэй,— гэжэ санитарна взводой командир байһан, мүнөө дивизиин ветерануудай советэй буряадай бүлэгэй секретарь А. Г. Соколовская дурсан хөөрэнэ.

Дурсагдагша дивизиин 163 ветеран республикадамнай ажаһуудаг. Уулзалгада тэдэнэй гушаниинь ошобо. Дайнай үедэ гаадыр бороодол һомон доро хэлхеэ холбооной утаһа татадаг байһан сержант Бато Аюшеевич Борисов, политрук Раднай Николаевич Яковлев, бусад бэе махабадынгаа байдалаар нүхэдтэеэ ошожо уулзаха аргагүйдэбэ.

Ветерануд Д. М. Базаров, Б. Ж. Тудупов, Ж. П. Ломбоев, Ф. П. Коломин, Н. Ц. Галсанов, Б. Будаев, И. С. Назаров, С. Г. Шайдуров, А. А. Курдюков, А. Г. Соколовская, Д. Л. Хишиктуев, Н. К. Ильков, И. В. Чебунин, И. П. Стуков, Е. П. Шайдурова гэгшэд түрэл Буряадайнгаа газар абажа ошоод, нютагайнгаа хүбүүдэй хүүрнүүд дээрэ табижа, тэдэнэй дурасхаалые ёһолон хундэлхэ юм. Тэрэшэлэн Подольск, Балабаново, Боровск городуудтахи дурасхаалта газарнуудта, Звездный хотодо хүрэхэ. В. И. Ленинэй Мавзолейдэ, Танигдаагүй сэрэгшын хүүртэ гирлянда, венокуудые табиха. Москва шадархи Климовск хотын нэгэ үйлсэдэ стрелково 26-дахи гвардейскэ дивизиин нэрэ олголгын ёһололой митингдэ хабаадажа, Илалтын тугай дэргэдэ фото-зурагаа буулгуулха юм.

П. БУРМАКИН.

МУЗЕЙН ЗҮЙЛНҮҮД ХӨӨРЭНЭ

Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан музейнүүдэй Бүхэроссин харалгада республикымнай ниитын музейнүүд эдэбхитэйгээр хабаадана. Ленинэй орденто ЛВРЭ-гэй 1970 ондо байгуулагдаһан түүхын музейн хүдэлмэрилэгшэд шэнэ выставкэ дэлгээбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ заводой 4500 шахуу хүдэлмэришэд, алба хаагшад фронт мордоһон юм. Тэдэнэй хахадынь бусаагүй. И. А. Вакарин, С. Н. Орешков хоёр Советскэ Союзай Геройнууд болоо. Дайнда мордогшодой орондо 35 мянган залуу хүдэлмэришэд, һураг-шад, эхэнэрнүүд габшагайгаар ажеллаа.

Дайнай жэлнүүдтэ завод дамжуулгын Улаан тугуудаар таба дахин, тэрэ тоодо Гүрэнэй Оборонын комитедэй тугаар гурба дахин шагнагдаһан байна. Заводой шагналнууд тэдэнэй ажалай болон дайшалхы габьяа гэршэлнэ. Орденуудаар 200 шахуу хүн, «Эрэлхэг зоригой түлөө», «Дайшалхы габьяагай түлөө» медальнуудаар 300 шахуу хүн шагнагдэнхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ сэрэгэй-патриотическа хэмжээ ябуулганууд — ветерануудтай уулзалганууд, эрэлхэг зоригой хэшэлнүүд, лекциинүүд гэхэ мэтэ үнэргэгдэнэ. Дайнай ветерануудай советтэй, ДОСААФ-ай бүлгэмтэй суг музейн хүдэлмэрилэгшэд залуу хүбүүдые Совет Армиин албанда үдэшэнэ, Алдар солын хүшөөгэй дэргэдэ ерээдүйн сэрэгшэд тангаригаа үгэнэ.

1981 оной май һарада РСФСР-эй Соёлой министерствын захиралгаар «арадай» гэһэн нэрэ зэргэ музейдэ олгогдоһон байна.

И. КЛИНОВСКАЯ,
музейнүүдэй нэгэдэлэй методист.

500 ГАРАН БҮТЭЭЛ

Һурагшадай техническэ хүдэлмэриин выставкэ республикадамнай жэл бүри үнэргэгдэдэг. Урлаха дуратай һурагшадай иимэ харалганууд тэдэнэй бүтээлнүүдые хараг-шадай үзэмжэдэ дурадхагдаһаа гадна, өөһэдтэнь ехэ һургаалтай байдаг.

Улаан-Удэ хотын 4-дэхи һургуулиин байшан соо Советскэ районой һурагшадай техническэ бүтээлнүүдэй выставкэ һаяхан нээгдээ. Тэндэ дүн хэмта 500 гаран бүтээл табигдаа. Выставкын дүнгүүдээр 4 дэхи һургуули 1-дэхи һуури ээлээ. 1-дэхи, 37-дохи, һургуулинууд хоёрдохи, гурбадахи һуурида гараа. Энэ харалгада илаһан, онсо шалгарһан һурагшадай бүтээлнүүд городской выставкэдэ зуурша-лагдаба.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Выставкын зал соо.

Авторай фото.

ВЕТЕРАНАЙ УРЯА

Шэнэ-Уоянай поселково Советдэ дайнай ветеран Галан Раднаевич Раднаев һаяхан ерээд, Эб найрамдалай совет фондын счедой номер хэдыб гэжэ асуугаа бэлэй. Тиигээд Эб найрамдалай жасада мүнгэ дамжуулжа, иимэрхүү удхатай мэдүүлгэ бэшээ һэн.

«Энэ оруулһан мүнгыем оронойнгоо обороные бэхижүүлхэ хэрэгтэ хэрэглэхыетнай гүйнеб. Бүхы оронуудай дунда харилсаа холбоо хүгөөхэ, буу эзбсэгүүдые усадхан хуряаха шэглэлтэй парти болон правительствынгаа политикые һөйшаажа байһанга мэдүүлнэб».

Тиихэдэ Эб найрамдалай совет жасада мүнгэ оруулжа, түрэл ороноо хүсэтэйшье, баяншье болгоёл гэжэ Г. Р. Раднаев районойнгоо газетэзр нютагаархидаа хандаа юм.

Л. БРЯНСКАЯ,
Шэнэ-Уоянай поссоведэй гүйсэдкомой секретарь.

КОММУНИСТЫН ДУРАДХАЛ

Улаан-Удэ хотын Октябрьска райондо дайнай ветерануудта 100 квартиратай байрын гэр бодхоогдожо байна. Энэ гэр байгша оной апрель һарын хуушаар ашаглалгада тушаагдаха ёһотой. Энэ хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудта манай парти, правительствын хандуулдаг анхаралые гэршэлнэ гээшэ.

Арадай депутадуудай Октябрьска райгүйсэдкомой партийна суглаан һаяхан болобо. Дээрэ дурсагдагша бэриилга дээрэ нэгэ үдэр худэлжэ олоһон мүнгээ Эб найрамдалай совет жасада дамжуулха гэһэн коммунист В. М. Сергеевэй дурадхалые суглаан дэмжэжэ, шиидхэбэри абаһан байна.

Ч-Д. БУДАЕВ,
Октябрьска районой дайнай ветерануудай советэй түрүүлэгшэ.

СЭЛЭНГЭЭР АЙЛШАЛБА

Максим Горькиин нэрэмжэтэ киностудиин манай республикада айлшалжа байһан творческо бүлэг һаяхан Сэлэнгын район ошожо, Гусиноозерск городой, районой ажахынуудай хүн зонтой уулзалганууд үнэргэһэн байна.

Мэдээжэ совет кинорежиссер М. Н. Айзенбергын хүтэлбэрилһэн тус бүлэгэй бүридэлдэ «Баламут», «У матросов нет вопросов», «Женатый холостяк» гэһэн уран һайханай фильмүүдэй гол рольнуудые гүйсэдхэһэн Б. Гитин, В. Андреев гэгшэд манай республика ерэлсэһэн байгаа.

Гусиноозерск городой «Россия», «Шахтер» кинотеатрнуудта, Новоселенгинскын соёлой байшанда олон тоого харагшадтай, тиихэдэ шулуун нүүрһэнэй Холбоолжоной уурхайн худэлмэришэдтэй уулзахадаа, тэдэнэр өөһэдынгөө худэлмэри тухай хөөрэһэн, тэдэниие һонирхоһон асуудалнуудта дэлгэрэнгыгээр хариусаһан байна.

Уулзалгын түгэсхэлдэ сугларагшадай анхаралда режиссер М. Н. Айзенбергын буулгаһан, Б. Гитин В. Андреев хоёрой наадаһан «Парашютисты» гэһэн уран һайханай шэнэ фильм харуулагдаһан байна.

Д-Д. ГАРМАЕВ.

ХҮГЖЭМЭЙ ҮДЭШЭ

Зүүн-Сибириин гүрэнэй соёлой институдай арадай инструментнүүдэй кафедрын ахэлагша багша А. Прибыловой зохёохы ажалда зорюулагдаһан үдэшэ һаяхан институдтань үнэргэгдэбэ.

Арадай инструментнүүдэй кафедрые даагша, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата худэлмэрилэгшэ В. Ф. Мусихин удэшые нээжэ, А. Прибыловой найруулһан хүгжэмтэ зохёолнууд тухай сугларагшадта хөөрөө. Удаань Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной правленийн түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист Б. Б. Ямпилов патриотическа хүгжэмэй Бүхэроссин конкурсын лауреадай диплом А. Прибыловто барюулба. Тээ мэндэ Москва хотодо үнэргэгдэһэн патриотическа дуунай конкурсдо тэрэ хабаадахадаа, «Минии Байгалай үмэнын нютаг» гэжэ сюитэһээ «Хонишодой хатар» гэһэн бүлэгыень жюрин анхаралда дурадхаһан байгаа. Нютагаймнай хүгжэмшэнэй бүтээл конкурсдо үндэрөөр сэгнэгдэбэ.

Удаань хоёр отделениһээ бүридэһэн ехэ концерт харуулагдаа. А. Прибыловой найруулһан хүгжэм, дуунуудые хүүгэдэй хүгжэмэй 6-дахи һургуулиин хоор, тус һургуулиин багшанар Н. Монина (домра), В. Сердюк (балалайка), Е. Тихоновэй хүтэлбэрилдэг ВСГИК-гай багшанарай арадай инструментнүүдэй ансамбль гүйсэдхөө. Мүн автор хэдэн бүтээлнүүдээ өөрөө гүйсэдхэжэ, суглараг шадые баясуулһан байна.

Х. СОКТОЕВ.

ДАЙНАЙ ҮЕДЭ

Гарайнгаа альгаар хуба шулуун шэнги болоторнь елыпгэжэрхиһэн үзүүртэй богонихон модо В. Г. Миронова хадагалжа байдаг юм. Тэрэ Баргажанай районой Үүрэг тосхондо ажаһуудаг. Модон дээрэнь хутагаар «Вера Миронова. 1943 он» гэжэ һиилэгдэнхэй. Дайнай хушэр хундэ жэлнүүдтэ Вера Григорьевна тэрэ модон эзэмсэгээр тарааналй боолто боодог байгаа. Тэрэ үедэ лажа боолто боодог тухайгаа иигэжэ хөөрөө һэн:

— Дайнай үедэ нютагтаа үлэһэн үбгэд, хүгшэд, үхибүүд болон эхэнэрнүүд гарта һабартаараа хамаг ажал хэгшэ пэмди. Һамган бүхэн хэдэн үхибүүдтэй байха. Тэрэ саг тухай юу хөөрэхэбши, сэдьхэлдэ ехэл хундэ... Үлдэхэ, даараха гээшые булта үзэһэн байхэбди. Эдэ бүгэдые дабаха хүсэн хаанһаа олдоо гээшэб гэжэ зарим даа бодомжологшоб. Газар хахалха, тарыа тариха, хуряаха. Ямар ургаса гаранеб, тэрээнһээ уламжалан, ажалта үдэрэйнгөө түлөө түлөөнэ абахаш. Үдэртөө 300 шахуу боолто боохош. Энэш мүнөөнэйхеэр һайн 25 бухал болохо зэргэтэй. Тарыа хуряалгын үедэ нэгэ ажалта удэрэйм орондо ажалта гурбан үдэр тоо бүридхэгшэ бэшэдэг һэн, —гэжэ В. Г. Миронова хөөрэнэ.

Нээрээшье, Вера Григорьевна габшагайгаар ажалладаг байгаа. «Сугтаа полидо ажаллаһан нүхэдынь тэрэниие хусэжэ шададаггүй һэн. Даншье һаа түргөөр худэлдэг байгаа. Верые ёһотой стахановка гадэг һэмди» гэжэ дайнай ба ажалай ветеран, коммунист В. А. Лысцев хөөрөө һэн.

Дайнай үедэ ажалай шанар шангаар хинагдадаг байгаа. Хоолос бүхэниие хоол болгохо гэһэн уряа доро тэдэ ажалладаг бэлэй. Хинагша дүрбэлжэн метр тухай газар шалгэжа, модоор хэгдэһэн гурбалжан рематай байгаа. Тэрэ рама поли дээрэ хаяад, гурбалжан соо хэды хоолос олдоноб гэжэ харадаг һэн.

Бера Григорьевна табан үхибүүдые хүмүүжүүлээ. Тэдэнь бээ дааһан ажабайдалда гаранхай. Мүнөө 6 ашанарай, 14 зээнэрэй хүгшэн эжы боолто боодог модоо тэдэнэртээ харуулжа, дайнай үе саг тухай, хилээмэнэй, амгалан байдалай үнэ сэн тухай хөөрэн һуудаг.

Ц. ТОГОНОВ.

ХУУЛИИН ЁҺООР

Хабар болоходо, хубшэ, тайгада ангуушадай буунуудай һурэхэ абяан замхажа, республика доторнай агналга хоригдобо гээшэ. Ан, шубуудай гулгэлхэ, ундэгэлхэ хаһа оробо. Тэд хабарай түрүүшын март һара Захааминай райондо номгон байгаа гэхээр бэшэ. Юуб гэхэдэ, тус районой агнуурийн ажахые хинан шалгагшадай хүсөөр гансаа энэ һара соо агнуурийн гурим эбдэжэ агнаһан 6 ушар элирүүлэгдэһэн байна.

Енгорбойн совхозой малшан А. Г. Бадмаев хандагай унагаагаад байтараа, балшыса баригдаад, буугаа абтажа, 713 түхэригэй яла түлэхэ болоһон байна.

Г. ФОМИН.

Захаамин.

ХААНА, ХЭЗЭЭ ЮУН БОЛОХОБ?

◆ «Спартак» бүлгэмэй спортсменүүд хабарайнгаа заншалта урилдаа мүнөөдэр үнэргэгэхэнь. Ленинэй орденто мяха-консервын комбинат хүрэтэр үнэргэгдэхэ энэ урилдаан үдэрэй 12 часаа эхилхээр хараалагдана.

◆ Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай спортын зал соо столой теннисээр Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури ээлхын түлөө наадан үнэргэгдэнэ.

◆ Хотын долоодохи СПТУ-гай спортын зал соо сэрэгэй албанда мордохо залуушуулай дунда элдэб мүрысөөнүүд мүнөөдэрэй хоёр часаа эхилхэ юм.

◆ Улаан-Удын тамаралгын бассейн соо тамаралгаар Советскэ районой түрүү һуури ээлхын түлөө мүрысөөн үдэрэй дүрбэн часаа эхилхэ.

◆ Түмэр замшадай Соёлой ордон соо даам наадалгаар хүүгэдэй клубуудай дунда түрүү һуури ээлхын түлөө наадан болохоор хараалагдана.

◆ Хотын предприятинуудай стадионуудэ дээрэ «Гэрэнгиин» шанда хүртэхын түлөө футболоор эхилһэн наадан үргэлжэлүүлэгдэхэ. Мүнөөдэр «Пищевик»—«Стекольщик», «Забайкалец»—Сэлэнгын целлюлозо-картонно комбинадай команда, «Восход» — «Колос» гэһэн уузалганууд үнэргэгдэхэ.

ВОСКРЕСЕНИ, 14

АГААРААР ДОБТОЛГОҺОО ОРОНОО ХАМГААЛГЫН СЭРЭГЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты». 9.55 — Сэрэгэй духовой оркестр наадаха. 10.20 — «Спортлотогой» 15-дахи тираж. 10.30 — «Будильник». 11.20 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.00 — «Элүүр энхэ байлга». 12.45 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.15 — «Совет газар дээрэ уулзалга». 13.30 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.30— «Хүгжэмтэ киоск». 15.00 —«Мүнөөдэр — Агаараар добтолгоһоо ороноо хамгаалгын сэрэгэй үдэр». Агаараар добтолгоһоо хамгаалгын сэрэгүүдэй главнокомандалагша, СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, авиациин главна маршал А. И. Колдунов үгэ хэлэхэ. 15.55 —Агаараар добтолгоһоо хамгаалгын сэрэгүүдэй үдэртэ зорюулагдаһан концерт. Совет Армиин академическэ түбэй театрһаа дамжуулагдаха. 16.00 —Мультфильмнүүд. 16.15 — К. Симонов. «Русский вопрос». —зүжэг. 19.00 — Улаасхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — СССР-эй арадай артиска Клавдия Шульженкын концерт. (1976 ондо буулгагдаһан). 21.00 —«Аяншалагшадай клуб». 22.00 — «Время». 22.35 — Сан-Ремогой фестивальда. 23.40 —Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты. 9.20 — Мультфильм. 9.30 — Ород хэлэн. 10.00 — Ритмическэ гимнастика. 10.30 — Новосибирскын телевидениин болон радио дамжуулгын ород арадай инструментнүүдэй концерт. 11.05 — «Седой Урал» — баримтата фильм. 11.20 — А. Эшпай. 4-дэхи симфони. 12.00— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 13.00 — «Великая Отечественная»— киноэпопей. 17-дохи фильм. Лермонтов. концерт. 15.5 нүүд. 15.50— пондентнүүд Арадай үр лепрограмм го» гэжэ фестиваль. маг юумые тэйб». 16.55 концертын о данай удэш шагта совет — Ленинск дууд. А. И. — Мультфи галан нойрс 21.15 — «Э залуушуул». тата фильм. 22.35 — «Со на»—журнал уласхооронды 23.25 — Фу чемпионат «Д си)— «Арсе

ТЕЛЕВИДЕНИ

Апрелиин 14-һөө 20 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Удэ. 17.50 — Дамжуулгануудай программа. 17.55 — Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо. 32-дохи һургуулиин болон 15-дахи СПТУ-гай командануудай мүрысөөн тухай. 18.40 — Дуунай фестиваль (Баунтын район). 19.25 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Ажалай эмхидхэлэй болон түлбэриин бригадна арганууудые нарижуулан һайжаруулха талаар Москва шадарай хүдөөгэй бариилгашадай дүй дуршэл тухай. 20.30 — Мультфильм. 21.05 — Л. Минкусэй «Баядерка» балет. 22.00 — «Время». 22.35 — Баледэй үргэлжэлэл. 24.00 — Баримтата фильм. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.30 — Футболой шэнжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 19.05 — КНДР-эй уран һайханай коллективүүдэй концерт. 19.30 — «Зураг бүхэндэнь — наран».

Улаан-Удэ. 19.45 — Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. Базыр Цырендашиевай рендашиевай хэгдэхэ. 20.25 эрдэм ухаан дал» гэһэн Соносхолнууд

Москва. 21 Кубогуудта бок. Эрэшүүл селона» (Исп Мотоболоор 22.00 — «Вре «Открытие» — фильм.

ВТОРНИК, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Мультфильм. 9.55 — «Открытие» — уран һайханай фильм. 11.20 — Шэнэ һонин. (11.25 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.30 — «Бултанда зорюулагдаһан стадион». 17.00 — Сири. Бээ даанхай байдалай жэлнүүд» — киноочерк.

Улаан-Удэ. 17.20 — Бэшүүрэй районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой директор. Буряадай АССР-эй габьяата агроном, Ленинэй ба Ажалай Улаан Тугай орденуудай кавалер Ф. Е. Ефимовтэй уулзалга. 18.00 — Шэнэ һонин. 18.15 — Стахановска хүдэлөөнэй 60 жэлдэ. 18.45 — «Саяан». 19.25 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— «На родине Ленина» — баримтата фильм. 20.10 — «Эдэ удэрнүүдэй почто». 20.45 — «Стратегия победы» — олон серитэй баримтата фильм. 9-дэхи фильм. 22.00 — «Время». 22.35—Композитор Людмила Лядовагай зохёол бүтээлнүүдэй үдэшэ. 00.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 9.55— Баримтата фильм. 10.05 — 13.40 — Француз хэлэн. 10.55 — Баримтата фильм. 11.00 — Физикэ. 11.40, 12.40 — Хүгжэм. 7-дохи класс. 12.10 — «Гэр бүлэ ба һургуули». 13.10 — Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэ һуури. 14.10 — Уран зурагай искусство. 14.40 — «Хэшээлнүүдэй һүүлээр» — тележурнал. 15.25 — «М. Шагинян». Баримтата фильм. 16.25 — Шэнэ һонин.

Улаан-Удэ. 16.30 — Баримтата фильмүүд. 17.10 — Соносхолнууд.

Москва. 17 тив». 17.50 нэй ородой ан рой концерт. саад». 19.10 19.30 — Ород ментнүүдэй к

Улаан-Удэ. ние хүн мэдэ һэн циклһээ. нежой гүрэнэй хоорой концерт

Москва. 21. нойрсогты, баг Уласхоорондын 22.00 — «Вре «Два долгих г — уран һайхан

СРЕДА, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Стратегия Победы»— олон серитэй баримтата фильм. 9-дэхи фильм. 10.50— Аяншалагшадай клуб. 11.50— Шэнэ һонин. (11.55 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35— Түймэр сараха тухай баримтата фильм. 15.55 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 16.25 —Фортепианна хүгжэмэй концерт. 16.55—Баримтата фильм. 17.05 — Шинии ленинскэ библиотекэ. 17.45 — «Кампучиин хараа шэглэлнүүд» — киноочерк.

Улаан-Удэ. 18.15 — «ГАИ-гай экран» — республикын МВД-гэй ГАИ-гай таһагай начальник П. Д. Иванов үгэ хэлэхэ.

Москва. 18.35 — «Байгаалиин хани болохын тула». РСФСР-эй ой модоной ажахын министрэй орлогшо Р. В. Бобров дамжуулгада хабаадаха.

Улаан-Удэ. 19.10 — Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо. Дайнай ба ажалай ветеран, Баргажанай дунда һургуулиин директор В. М. Бодровтой уулзалга.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Удэ. 20.00 — «Победа» гэжэ фильм тухай хөөрөөн.

Москва. 20.10 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 20.45 — Концерт. 20.55 — «Звездный час» — зүжэг. 22.00 — Время». 22.35 — «Врачнууд ядерна дайнай аюулыё зайсуулан сарахын түлөө» гэжэ уласхоорондын эмхиин ажал ябуулга тухай фильм. 23.25— Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. СССР-эй ба США-гай суглуулагдамал командануд. Чехословакиһаа дамжуулха. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Географи. 7-дохи класс. 10.05, 13.40— Немец хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. Физикэ. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.10 — «Манай саад». 13.10— Астрономи. 10-дахи класс. 14.10 — С. Гудзенкын шүлэгүүд. 14.45 — «Мэдэхэ, шадаха бай». 15.15 — «М. Шагинян» — баримтата фильм. 16.05 — Шэнэ һонин. 18.15— Концерт.

Улаан-Удэ. 18.35 — «Светофор» — һурагшадта. 19.05 — Сп га. 19.10 — Москва. 19.1 ческэ үүргэтэй үүд тухай б 19.30 — Арфа наадаха.

Улаан-Удэ. очерк.

Москва. 20.0 фильм.

Улаан-Удэ. 20 та, агитаторнуу тинформаторнуу Буряадай АССР тистка Галина дуулаха.

Москва. 21.0 нойрсогты, баг «Песня о любв концерт. 22.0 22.35 — «Сне уран һайханай с сери.

ЧЕТВЕРГ, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Звездный час» — зүжэг. 10.45 — «Ан амитадай аймагта. 11.45 — Шэнэ һонин. (11.50 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.30 — Баримтата фильм. 15.45 — Виолончелистнүүдэй ансамбль наадаха. 16.00 — К. Паустовский. «Старик в потертой шинели». 16.40 — Алкоголизм тухай эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 16.55 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 17.40— Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет.

Улаан-Удэ. 18.15 — «Эрхэтэн ба хуули».

Москва. 18.45 — Футболоор дэлхэйн чемпионадай шүлэн абалгын матч. Швейцариин ба СССР-эй суглуулагдамал командануд.

Улаан-Удэ. 19.30 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар).

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Москва. 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.20 — «Отец солдата»—уран һайханай фильм. 22.00 — Агууехэ Илалтын 40 жэлдэ. М. Луконинойн шүлэгүүд. 23.00 — С. Рахманинов. Хүгжэм. 23.45 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 24.00— Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финляндиин ба СССР-эй суглуулагдамал командануд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Юрэнхы биологи. 10.05, 13.40 — Испан хэлэн. 11.05—В. Маяковский. «Мое открытие Америки». 11.35, 12.40 — Физикэ. 9-дэхи класс. 12.05 — Шатарай һургуули. 13.10 — Зоологи. 7-дохи класс. 14.05 — Д. Рид. Ажаябадалайнь ба зохёохы ажал ябуулгынь хуудаһанууд. 14.50 — «Нина»— уран һайханай фильм. 16.10— Шэнэ һонин. 18.15 — «ПТУ-да ямар мэргэжэлдэ ганаб».

Улаан-Удэ. 18 фильмнүүд.

Москва. 19.30 ская дуулаха.

Улаан-Удэ. холнууд.

Москва. 20.0 хүгжэм зэдэлнэ.

Улаан-Удэ. 20 тата фильмүүд.

Москва. 21.0 нойрсогты, баг Баримтата фил «Эжын һургуу «Время». 22.35 июле»—уран һ 2-дохи. сери.

ПЯТНИЦА, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Отец солдата»—уран һайханай фильм. 11.20 — А. Головин. Струнна квартет. 11.40 — Шэнэ һонин. (11.45 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35—Баримтата фильм. 15.55 — Ород хэлэн. 16.25— Фольклорно хүгжэмэй концерт. 16.50 — «Эрдэм ухаан— хүсэн».

Улаан-Удэ. 17.35 — Мультфильм. 17.45 — «Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар). 18.25 — Шэнэ һонин (буряадаар). 18.40 — «Өөһэдынгөө газар дээрэ ажаһуунабди» — залуушуулда дамжуулга. 19.10 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 19.25 — «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Удэ. 20.00 — «Буряадай эрдэмтэд — арадай ажахыда».

Москва. 20.45 — «Стратегия Победы»—олон серитэй баримтата фильм. 10-дахи фильм. 22.00 — «Время». 22.35—«Дуулаябди, нүхэдүүд». 00.15—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35—В. П. Катаев. «Сын полка». 10.05, 14.00 —Англи хэлэн. 11.05—ПТУ-гэй һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо һурагаха. 14.40, 12.40 —Б. Н. Полевой. «Повесть о настоящем человеке». 12.10— Совет уран зурагай искусство. 13.10—Түүхэ. 7-дохи класс. 13.35 — Зоологи. 7-дохи класс. 14.30 — Янка Купалын шүлэгүүд. 15.05—А. П. Чехов. «Три сестры». 16.05—Шэнэ һонин. 17.35—Баримтата фильм. 17.55 — «Королевство кол»—уран һай 19.30 — «Река — баримтата ф

Улаан-Удэ. очерк.

Москва. 20.00 рилсаан». 20.30 рев. «Зүүнэй с

Улаан-Удэ. 20 фильм.

Москва. 21.0 нойрсогты, баг Виктор Левче 22.00—«Время нение на берег най фильм.

СУББОТО, 20

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИС СУББОТНИК

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Стратегия Победы»—олон серитэй баримтата фильм. 10-дахи фильм. 10.55—«Һайн эд бараа элбэг ехээр». 11.25 — СССР-эй арадай уран зураша В. Цигаль тухай хөөрөөн. 12.00 —Дуунай бүхэсоюзна конкурс Ульяновскһаа дамжуулагдаха. 12.50—31-дэхи армиин ветерануудай уулзалга. 14.05—РСФСР-эй Гүрэнэй духовой оркестр наадаха. 14.20—«Гэр бүлэ ба һургуули». 14.50—Арадай уран бэлиг тухай программануудай «Һолонго» гэжэ уласхоорондын VI фестиваль (ГДР). 15.20 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.35 — «В. И. Ленин. Страницы жизни»—олон серитэй фильм. 3-дахи фильм. 16.35 — Политическэ шэнжэлэгшэ Г. В. Пряхинай хөөрөөн. 17.05 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 18.05 — «Коммунис субботниогой дневник».

Улаан-Удэ. 18.20 — Киноочерк. 18.40 — «Мүнөөдэр— — бүхэсоюзна коммунис субботник».

Москва. 19.05 — «Угроза Европе—угроза миру»—баримтата фильм. 20.05 — Коммунис субботниогой дневник. 20.20 — «Помни имя свое» — уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.45 — Бүхэсоюзна коммунис субботниогто зорюулагдаһан концерт. Москвагай Серго Орджоникидзиин нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводой үйлэдбэриин нэгэдэлһээ дамжуулагдаха. 00.20 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 9.30 — Кубын аялга дуунууд. 9.55 — Свердловскын телестудиин программа. 11.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга.

Улаан-Удэ. 11.35 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 11.50—Ажалай ветерануудай концерт.

Москва. 12.25 — «Болдиной уран гартан». 12.45 — Политическэ дуунай концерт. 13.35 —«Аяншалагшадай клуб». 14.35 — «Хүн—газарай эзэн». 15.35 —Агууехэ Илалтын 40 ойдо. Хүгжэмэ 16.45 — «Поэзи 17.15 — Залуу концерт. 17.45 шая, басагад Ремодохи фести Баримтата фильм хоорондын шэнж «Амгалан нойр шуул!». 21.15 — байлга». 22.00—0 — Хоккейгээр С пионат. Швеци диин суглуулагд нууд. 24.00 — СССР-эй чемпио (Москва) — «Дин 00.45 — Хоккейг чемпионат. СССР эй суглуулагдам нууд.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПССэй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэ» — тогтоол. «Фермэнүүдтэ — элбэг ехэ тэжээл» — социалис уялганууд. «5 центнерээр үлүү» — Э. Будаевай корреспонденци. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ. «Замбуулин, — Газарта, эб найрамдалда» — ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. Марксистско-ленинскэ һуралсал. «Һайнаар ,саг соонь тушаа-ха» — Р. Макальскаягай статья. «БАМ: удэрһөө удэртэ» — суглуулбари. Эдэ хоолой программа: нөөсэ арганууд бэдэрэлгэ. «Хүсэлэнгэй байгаал һаань...» — П. Писаревэй статья.

Гурбадахи хуудаһанда. Илалтын 40 жэлэй ойдо.

Дүрбэдэхи дай уран «Дуу, хүгжэм даршуулнабди макинай корр

Р. Б.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КА